

NORDANSTIGS
KOMMUN

Mål och budget 2024 – 2027

Nordanstigs kommun

Fastställt av kommunfullmäktige
2023-10-23, 111 §

Innehållsförteckning

1	Politiska ledningen.....	3
2	Politisk viljeinriktning	4
3	Organisation	9
4	Ambitioner och planer för verksamheterna 2024 – 2027	11
4.1	Stab	11
4.2	Tillväxt och service	11
4.3	Utbildning.....	12
4.4	Stöd och omsorg.....	13
4.5	Sociala myndighetsnämnd	13
5	Kommunfullmäktiges verksamhetsmässiga mål	15
6	Omvärldsanalys.....	21
6.1	Budgetförutsättningar för åren 2024-2027	21
7	Nordanstigs kommun, befolkning och arbetsmarknad.....	23
7.1	Kommunens invånare	23
7.2	Befolkningsprognos.....	24
7.3	Arbetsmarknad.....	25
8	Personal	26
8.1	Händelser inom personalområdet.....	26
8.2	Sjukfrånvaro.....	26
9	Ekonomi	27
9.1	God ekonomisk hushållning	27
8.1.1	Ansvarsfördelning budget 2024 - 2027.....	27
8.1.2	Kommunfullmäktiges finansiella mål	27
9.2	Budgetförutsättningar	28
9.3	Budget 2024 – 2027	29
9.4	Kommunstyrelseförvaltningen 2024 – 2027.....	30
9.5	Sociala myndighetsnämnden 2024 – 2027	33
9.6	Förtroendevalda 2024 – 2027	33
9.7	Koncernbudget.....	34
9.8	Investeringsbudget.....	35
9.9	Resultatbudget.....	36
9.10	Balansbudget	39
9.11	Kassaflödesbudget.....	40
9.12	Redovisning skatter och nyckeltal	41
10	Bilagor	44
10.1	Bilaga 1: Ordlista.....	44
10.2	Bilaga 2: Kommunfullmäktiges Protokoll	45

1 Politiska ledningen

Efter några ekonomiskt goda år så går vi nu mot ett tufft läge 2024. Detta efter en pandemi som gjorde ett stort avtryck på alla våra verksamheter. Staten kompenserade oss ekonomiskt i väldigt hög grad men belastningen och omständigheterna slet på våra verksamheter.

Sedan invaderade Ryssland Ukraina vilket påverkar i stort sett hela världen och vi befinner oss i ett läge med råvarubrister, leveransstörningar och ekonomisk oro vilket gett och kommer ge en prisutveckling som slår på alla våra verksamheter likväl som på hela världsekonomin. Sammantaget har detta skapat en kraftig inflation som minskat handlingskraften och drivit upp KPI (konsumentprisindex) vilket i sin tur driver upp våra pensionskostnader. Allt detta slår väldigt hårt budgetmässigt 2024.

Demografin och dess ojämna fördelning har flaggats om i flera år med en oro där allt fler ska försörjas av allt färre. Vi går nu in i detta läge vilket ökar svårigheterna att rekrytera personal framför allt till våra kärnverksamheter. Det är bakgrunden till de ganska tuffa förutsättningar vi har med oss när vi gör budgeten för 2024.

Kommunens långsiktiga arbete under de senaste åren har dock under byggt upp ett utrymme för att kunna genomföra större investeringar. Några investeringar är genomförda men flera är på gång.

Vårt fokus ligger på ett fortsatt utvecklingsarbete i verksamheterna där ekonomin är en del, men det viktigaste att höja kvaliteten från en god nivå till ännu bättre utan att för den delen blir större än vi mäktar med. En delikat uppgift!

Vi fortsätter vår satsning på våra befintliga invånare och personalen i våra kärnverksamheter. Det är genom att satsa på att vi som bor här har en kommun som ser bra ut, en bra skola och trygg omsorg som är attraktiv att jobba i som gör att fler vill flytta in eller starta verksamheter här. Det skapar tillväxt!

Därför gör vi satsningar på uppsnygningar av kommunen, matlyftet och kvinnojouren. Vändpunkten för att ge några exempel. Dessutom ligger liknande satsningar sedan tidigare kvar.

Ola Wigg (S)
Kommunstyrelsens ordförande

Lars Hed (M)
Kommunstyrelsens vice ordförande, Ordförande LU

Stefan Nybom (S)
Ordförande OU, SMN

Tor Tolander (M)
Ordförande UU

2 Politisk viljeinriktning

Våra kommunfullmäktigemål

- **Befolkningen i Nordanstigs kommun ska öka med 5 % under mandatperioden, det skulle ge cirka 10 000 invånare 2023.**

Det är väldigt svårt, men det är viktigt att ha ett mål som ställer höga krav på alla våra verksamheter, bolag och politik att aktivt jobba för att uppnå detta. Därför ska vi prioritera åtgärder som bidrar till inflyttning samtidigt som vi minskar utflyttning.

Det totala antalet bostäder i kommunen måste fortsätta att öka för att skapa möjlighet till inflyttning.

- **Utbildningsnivån ska öka under mandatperioden.**

Kunskapsresultaten ska fortsätta öka. På så sätt höjs kvaliteten och fler elever går vidare till gymnasium och universitet. Vi bidrar till att höja utbildningsnivån i Nordanstigs kommun. En förskola och skola där barn och elever är trygga och verksamhet och undervisning är av god kvalitet är ett viktigt incitament för inflyttning och för att våra barn är rustade för framtiden.

- **Kommunen ska minska fossilberoendet, öka energieffektiviteten samt säkerställa en hållbar produktion av förnybar energi.**

Vi ska bidra till att sänka belastningen på miljön genom att minska drivmedelsanvändningen på kommunens bilar genom att kontinuerligt styra över mot fossilfria fordon. Dessutom skall våra fastigheter bli mer klimatsmarta. Agenda 2030 är implementerat som övergripande mål och vi kommer att fortsätta arbeta med denna modell för att förbättra vårt miljöarbete.

- **Folkhälsan i kommunen ska förbättras.**

Folkhälsan för våra medborgare behöver förbättras. Dels för våra medborgares välbefinnande, dels för att minska vårdbehovet framöver.

Vi ser idag att Nordanstig har en sämre folkhälsa än riket och det behöver prioriteras högre för att kunna vända denna trend. Det har en stor betydelse både vad gäller vår egen personal, men även för näringslivet, för att kunna sänka sjuktalen och öka produktiviteten.

Våra verksamheter

Stab

Staben är navet i kommunens interna administration. Här finns många av de stödjande och sammanhållande funktioner som kommunens kärnverksamheter kan lita sig på. Staben har också ansvaret för en del av den samverkan kommunen har med andra aktörer, så som överförmyndare, Norrhälsinge Räddningstjänst och miljökontor, samverkansarbeten inom Hälsingerådet, mm.

IT arbetet tillsammans med övriga Hälsingekommuner går framåt men det är ett omfattande och tidsödande arbete då de olika kommunernas interna organisation och IT-mognad skiljer. Områden som IT-säkerhet och gemensamma löne/ekonomisystem kommer innebära förenklingar och högre säkerhet och är ett pågående arbete. Vi ser dock med en viss oro på att IT-kostnaderna tenderar att hela tiden öka. Med ett ökat och förbättrat IT-stöd så torde ändå kostnaden minska någon annan stans, detta behöver följas upp.

Utöver ett internt ansvar har staben också ett kommunikationsansvar där arbetet med att utveckla kommunens internetportal är en del. Med fler tillgängliga e-tjänster och ett fortgående arbete med informationsstrukturen på sidan kommer medborgarnas möjlighet till interaktion och information öka.

Under rådande omständigheter blir all verksamhet dyrare men det bör påpekas att Nordanstig har en strömlinjeformad och kostnadseffektiv stab.

Ett av våra fullmäktigemål är ökad jämlikhet och folkhälsa. För att kunna skapa bättre förutsättningar till detta arbete så lägger vi medel till en Folkhälsostrateg. Vi lägger även pengar på frukt till personalen vilket bör kunna främja både folkhälsomålet men även öka trivseln.

Satsningar Stab 2024

IT 580 tkr
Folkhälsostrateg 570 tkr
Frukt till personal 200 tkr

Tillväxt och service

Ett av våra mål är att vi ska bli fler, vi tror att den bästa marknadsföringen av kommunen är att se till att de som redan är bosatta i kommunen trivs och är stolta över att de bor i Nordanstig. För att trivas är det viktigt att förvalta och utveckla de platser som invånarna besöker och vistas över tid. De kommunala och privata fastigheterna behöver överlag ge ett gott intryck och som besökare skall en genomresa ge ett positivt första intryck.

Stolthet över den egna kommunen ges genom delaktighet, vi ser därför att medel fortsätter att läggas på den utegrupp som påbörjades under 2023. Utegruppen, ”snygga Nordanstig” som tar hjälp från arbetsmarknadsenheten har gett mycket positiva reaktioner på orterna och skapat flera trivsamma utemiljöer runt om i kommunen.

Vi satsar, trots det rådande läget, ytterligare medel 2024 på att utöka gruppen så att den även skall kunna ta emot och sysselsätta sommarjobbade skolungdomar. Det är viktigt att de som är unga och växer upp i Nordanstig dels får möjligheten att prova på arbetsmarknaden, dels bli delaktiga i att skapa trivsamma utemiljöer som de kan vara stolta över.

Kommunen är just nu i en stor utvecklingsfas, byggnationer som i vår kommuns mått är stora och endast utförs var 50:e år tar sin början 2023 och pågår under denna mandatperiod. Nyligen har en ny förskola i Gnarp uppförts och i Hassela helrenoverades Arthur Engbergsskolan. 2024 kommer tre stora projekt påverka tillväxt och service. Ett nytt särskilt boende, en ny idrottsbana till Bergsjö skola samt en ny förskola i Strömsbruk. Den sistnämnda skapas genom att totalrenovera byggnaden ”Stallet”.

Utöver stora byggprojekt så förväntas kommunens nya översiktsplan färdigställas 2024. Detta sätter givetvis press på tillväxt och service, varför vi skjuter till medel för att möjliggöra en extra projektledare.

Kost och städ har senaste tiden påverkats av stora prishöjningar. Därför skjuter vi till medel så att de får möjlighet att klara sitt åtagande inom budget. Majoritetens budget lägger också pengar på ”Matlyftet” i enlighet med strävan i fullmäktigemålet om folkhälsa. Matlyftet ska erbjuda extra frukt under skoltid och, om möjligt, frukost vid skolstart. Sammantaget hoppas vi att detta ger effekt till att barnens matvanor samt energinivåer under skoltid stärks.

Satsningar Tillväxt & service 2024

Kost & städ livsmedel, matlyftet 1000 tkr
Ökat driftbidrag trygghetsboende 100 tkr
Byggprojektledare 770 tkr
Kulturskolan ökning 300 tkr
Mellanfjärdens vattenkvalitet 300 tkr
Utökning av utegruppen 600 tkr

Utbildning

Utbildningsverksamheten i Nordanstig ser barnens väg till vuxenskap som en sammanhållen process. Meningen är att varje stadie från förskola till 9:an ska lyfta, stärka och förbereda barnet inför nästa steg. Varje individ skall synas, bekräftas och ges möjlighet inte bara klara sig utan överträffa sina förväntningar. Förutom justeringar av skolskjutsmedlen och ersättningen till

Hufb ligger de budgetmässiga satsningarna i skolan under Tillväxt & service då de 2024 handlar om byggnaderna och utemiljö.

Utbildningens mål och utmaningar

Verksamhetens övergripande uppdrag är att höja utbildningsnivån och leverera god utbildning till alla. Agenda 2030 ska förverkligas.

Verksamheten ska arbeta för en likvärdig och trygg för- och grundskola med resultat över det nationella genomsnittet, en för- och grundskola med höga förväntningar på eleverna där extra stöd ges där så behövs och ytterligare utmaningar där så behövs, så att alla barn och elever utvecklas.

Verksamheten ska arbeta för en bra gymnasieskola, med hög målpuppfyllelse och god examinationsgrad, en gymnasieskola som väcker intresse för högre studier och ger eleverna förutsättningar att klara av sådana.

Biblioteksverksamheten ska främja bildning i stark samverkan med såväl kommunens övriga kulturverksamhet som föreningslivet. Den ska fungera som ett forum för demokrati- och värdegrundsfrågor och möjliggöra medborgardialog. Biblioteksverksamheten ska stödja medborgarnas digitala kompetensutveckling och öka medborgarnas kunskap om digitala samhällstjänster. Särskild uppmärksamhet ska ägnas åt de i bibliotekslagen prioriterade grupperna: personer med funktionsnedsättning, personer från de nationella minoriteterna och de som har ett annat modersmål än svenska.

Verksamheten behöver se till att förskolan förbereder barngruppen för lärandet och skolsituationen i förskoleklassen och från tidig ålder arbetar med det kompensatoriska uppdraget.

Verksamheten behöver höja meritvärdet hos grundskolans avgångselever så att de är bättre förberedda för gymnasiet och får större valmöjligheter (högre motivation) till olika program.

Verksamheten behöver ändra fokus från anställningsbara elever till utvecklingsbara elever.

Verksamheten behöver se till att skolan fullt ut axlar sitt kompensatoriska uppdrag och därigenom upphäver skillnader mellan årskullar och kön.

Verksamheten behöver upprätta en kvalitetsdialog med gymnasieutbildningen för att öka andelen elever med gymnasieexamen och möjligheter till högre studier.

Verksamheten behöver se till att skolbiblioteket integreras som en pedagogisk resurs i skolan och skapa förutsättningar för en likvärdig skolbiblioteksverksamhet i hela kommunen.

Biblioteksverksamheten behöver öka tillgängligheten för medborgarna och öka intresset för läsning och bildning i kommunen.

Verksamheten behöver arbeta för en lägre sjukfrånvaro och en bättre hälsa hos medarbetarna.

Satsningar 2024

Skolskjuts ökning av medel 1000 tkr

Hufb justering av medel 500 tkr

Stöd och omsorg

Verksamheten, som till stora delar är lagstyrd, arbetar med att hantera behoven hos brukargrupperna: Barn och unga som riskerar att fara illa, människor med olika funktionshinder och, inte minst, allt fler äldre är i behov av verksamhetens insatser. Detta gäller för alltifrån sitt dagliga liv till mer långsiktigt stöd för hälsa och utveckling. Det är en ständigt stor utmaning att hantera detta inom de givna ekonomiska ramarna, särskilt givet att behoven ökar.

Omsorgen om funktionshindrade bedrivs såväl i öppna former som i våra olika boenden. En ambition i verksamheten är att ytterligare kompetensutveckla personalen, bl.a. för att kunna erbjuda kvalificerade insatser inom kommunen i stället för att hänvisa till kostsamma externa lösningar.

När det gäller området barn och unga som riskerar att fara illa kan och har kommunen beslutat om olika typer av placeringar i familjehem eller institutioner.

På sikt behöver vi stärka det förebyggande arbetet och utbudet av tidiga insatser för denna målgrupp. Inte minst samverkan med skolan behöver förstärkas och utvecklas. Kan vi upptäcka behoven i tid så kan vi undvika både lidanden och kostnader.

Vi har under året som gått satsat på egna jourfamiljehem som vi kan använda i akuta situationer. Alternativet är att förlita oss på dyrbara och ofta geografiskt avlägsna marknadslösningar. En uppföljning av satsningen kommer visa hur den påverkar såväl kvalitet som kostnader.

De har under många år varit uppenbart att den demografiska utvecklingen innebär att vi blir fler och fler äldre äldre. Vår medellivslängd i Nordanstig har ökat under de senaste åren, vilket är positivt men innebär samtidigt att fler och fler blir beroende av kommunens stöd.

Det innebär att vi behöver såväl fler korttidsplatser, för tillfälliga insatser, som platser i särskilda boenden. Vi har därför beslutat om utökade korttidsplatser såväl som 16 nya anpassade lägenheter i temporära lokaler. Projekteringen av ett nytt större Särskilt boende har också påbörjats.

Även med den utökning av platser i våra boenden som nu kommer till stånd så ligger huvuddelen av våra insatser på att så långt det är möjligt stötta gamla i sina vanliga hem.

Hemtjänstens personal gör ovärderliga insatser för att människor ska kunna bo hemma så länge det är möjligt. Vi behöver och kommer därför göra allt som är möjligt för att bemanna och kvalitetsutveckla verksamheten.

Vi ser också folkhälsoarbetet är långsiktigt avgörande för att vi ska klara framtidens utmaningar. Det gäller alla grupper, från barn till våra äldsta äldre, här lägger kommunen medel i form av föreningsbidrag och stöd till anhöriga samt stärker kompetensen generellt inom folkhälsoområdet.

Kvinnojouren Vändpunkten är för oss en viktig verksamhet som inte ligger i den kommunala verksamheten utan stötts av bidrag och ideella krafter, men även genom avtal med både Nordanstigs och Hudiksvalls kommun. Där lägger vi nu in för ett ökat stöd i och med det nya avtalet som skall tecknas.

Satsningar 2024

Förstärkning hemtjänsten	5000 tkr
Rehab 1 årsarbetare	500 tkr
Rehab 1 årsarbetare sjuksköterska	500 tkr
Utökning av platser Sörgården	2500 tkr
Kostnad moduler Sörgården	1800 tkr
Kvinnojouren Vändpunkten	150 tkr

Sociala myndighetsnämnden

Sociala myndighetsnämnden ansvarar för alla individuella beslut med stöd av Socialtjänstlagen, Lagen om Stöd och Service samt vårdlagarna som reglerar insatser där samtycke saknas, LVU och LVM.

Verksamheten är strikt lagstyrd och ekonomiskt svårplanerad. Den innefattar beslut i enskilda ärenden som ofta är väldigt kostsamma. Ett fåtal beslut utöver vad som planerats i budget kan innebära stora negativa ekonomiska avvikelser.

Så är fallet under 2023. Nämnden befaras gå mot ett tämligen stort underskott till följd av placeringar i familjehem och institutioner.

Under kommande år måste vi arbeta för att utveckla förebyggande och tidiga insatser. Samverkan med andra aktörer är viktiga och i synnerhet skolan men även polisen är centrala partners.

En nyckelfråga för nämnden är att bemanna, behålla och kompetensutveckla sin personal. Den enskilda socialarbetarens kompetens och insats kan vara avgörande för framgång i mötet med familjer och enskilda barn och vuxna.

Satsningar 2024

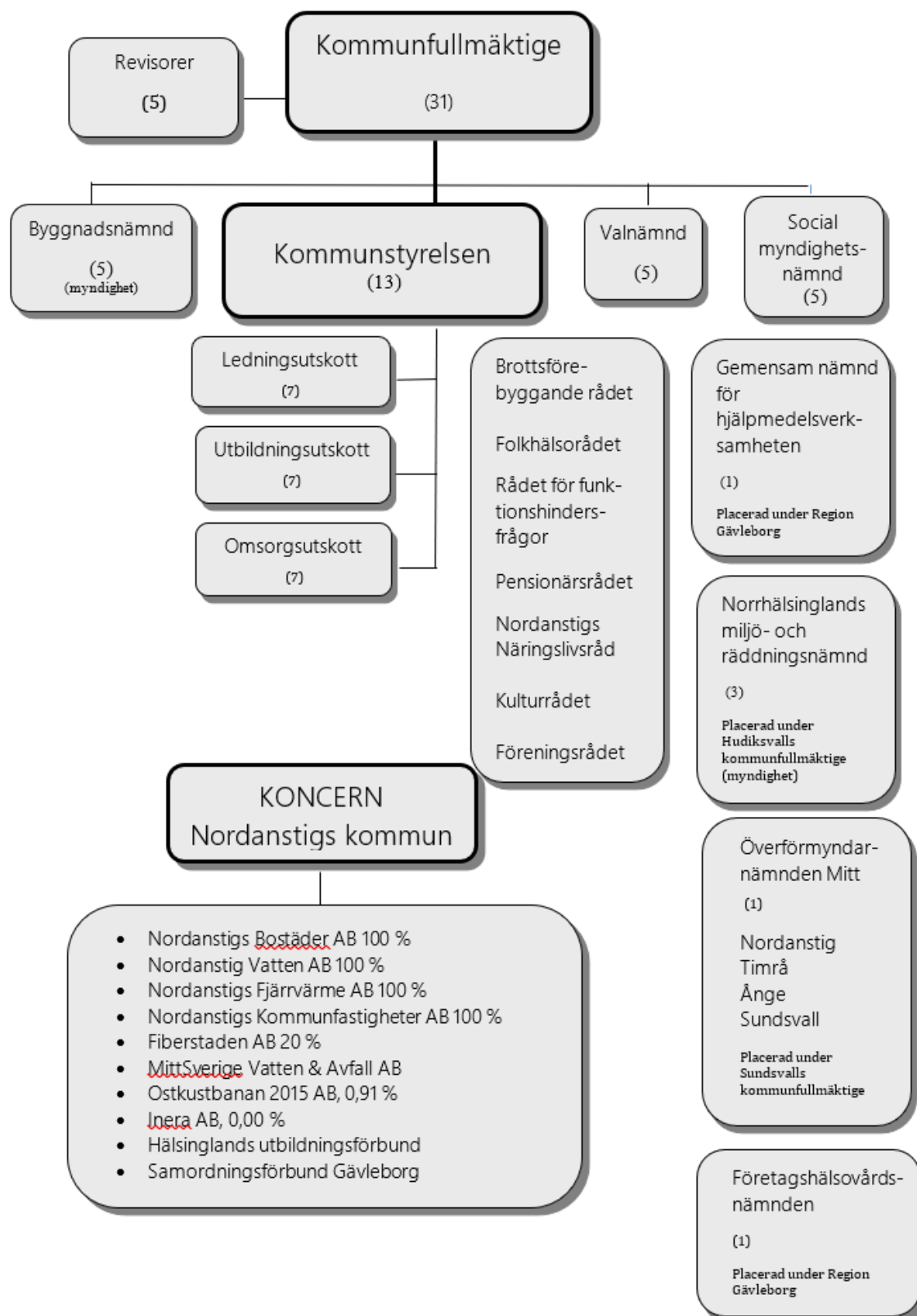
Placeringar HVB barn	3500 tkr
Placeringar HVB vuxna	500 tkr

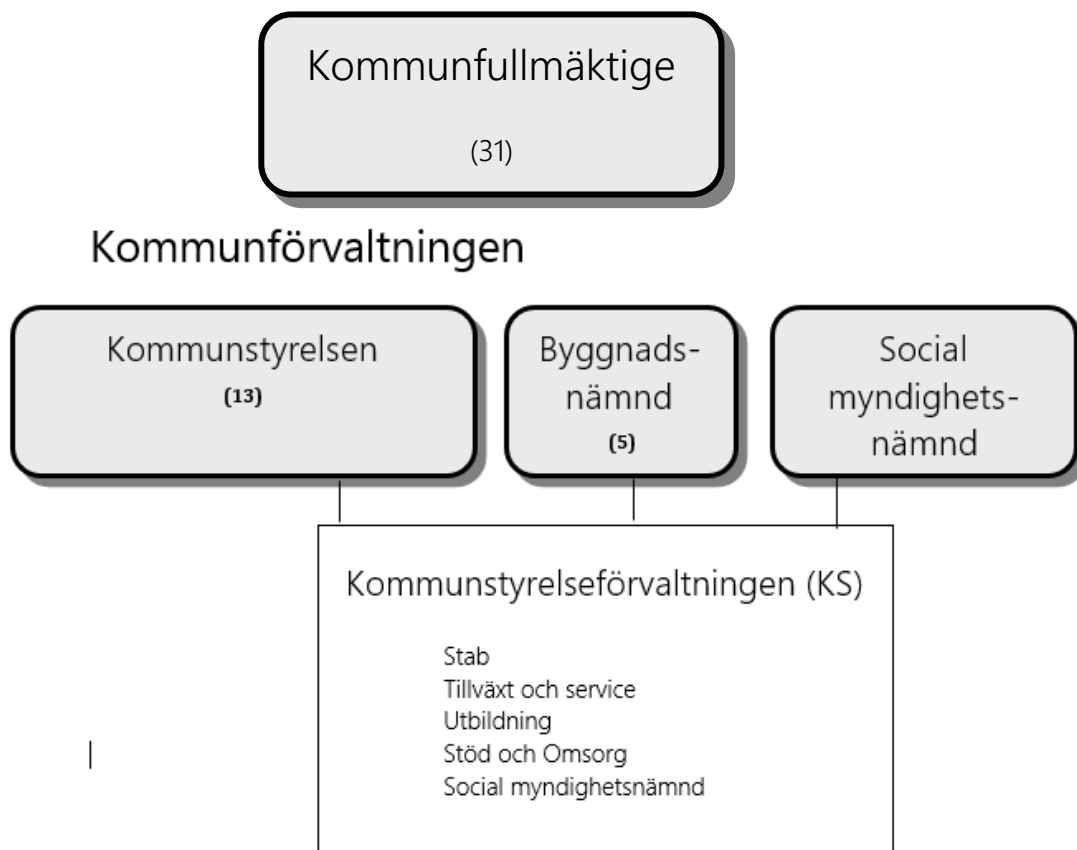
Investeringar

Vi har sedan tidigare budgeterat upp med 80 mkr årligen för att skapa utrymmet för tex det nya SÄBO't. Det har varit viktigt för att inte hamna i ett läge där vi byggt något bara för att sedan direkt behöva göra besparingar. Vi ser nu att det kommer bli ganska tufft när SÄBO bygget är klart och vi kan inte ligga på den höga nivån. Men det kommer ändå att behöva avsättas medel för att ändå ge ett visst utrymme för investeringar.

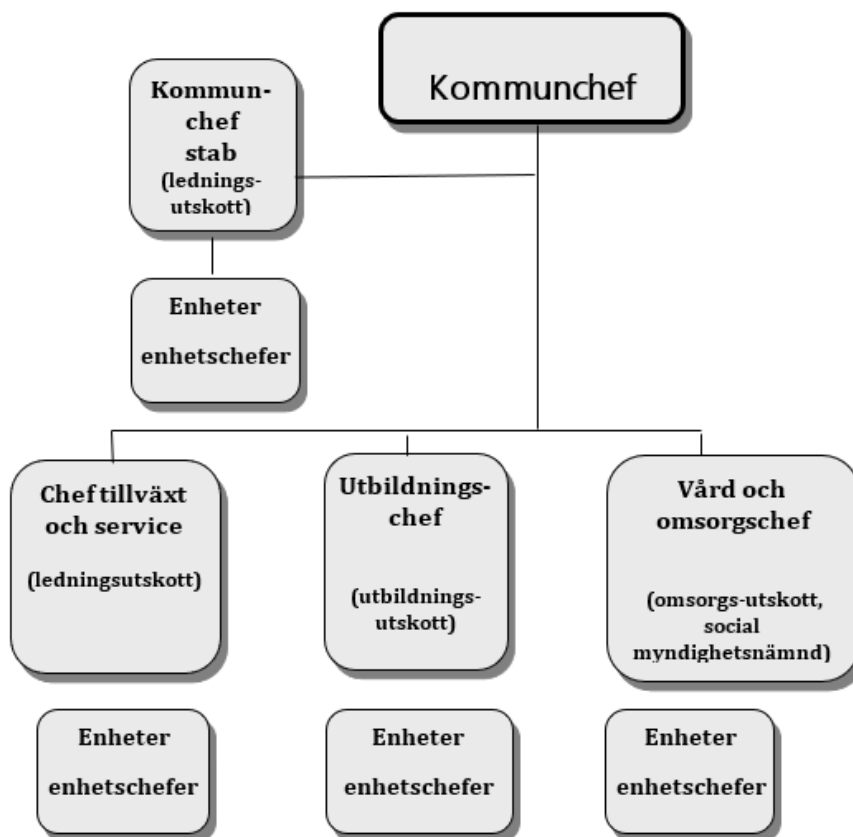
Sedan flera år har vi i våra vanliga investeringar avsatt 20 mkr årligen som sedan beslutas av Kommunstyrelsen. Den höjer vi nu till 25 mkr som dessutom skall inrymma bilinvesteringar som tidigare inte har legat med.

3 Organisation

Kommunstyrelseförvaltningen

4 Ambitioner och planer för verksamheterna 2024 – 2027

4.1 Stab

Verksamhetens uppdrag

Stabens uppgift är att styra och stödja det breda kommunala uppdraget. På kommunstyrelsens uppdrag så leder kommunchefen all verksamhet i staben genom verksamhet- och ekonomistyrning, i personal och arbetsgivarfrågor, leder kommunikation med kommuninvånarna, allmänheten och inom kommunorganisationen samt inom näringsliv och destinationsutveckling. Stabens stödjande verksamhet utgår från kommunens styrande dokument och hjälper verksamheten att nå målen. Arbetet med att nå kommunfullmäktiges mål och Agenda 2030 är ryggraden i kommunens styrning.

Verksamhetens utmaningar

Hela verksamheten har sedan kommunen deltog i Glokala Sverige under 2021–22 fått god kännedom om Agenda 2030. Ingången till aktiviteter sker med hållbarhet som utgångspunkt mot kommunfullmäktiges mål. Dock finns arbete att göra rörande ett mer sammanhållet arbete med verksamhetsplanering så detta samspelar bättre mellan verksamheter. Staben kommer under 2024 leda införandet av ett nytt verksamhetsledningssystem i kommunen som bättre kan ge verksamheten en lägesbild för de utmaningar som ställs både på kort och längre sikt. I samband med detta så kommer även att verksamhetsplaneringen för våra olika verksamheter bättre hållas samman med gemensamma mallar och med goda kopplingar till hållbara indikatorer.

Arbetet med kommunens vision har skjutits fram till förmån för att bättre styra verksamheten mot kommunfullmäktiges mål. Agenda 2023 har under tiden i viss mån haft funktionen som en kommunvision har men denna kan naturligtvis stärkas och tydliggöras ett eget styrande dokument. Kommunens vision behöver således tas fram under 2024.

Inom stabens arbete så kommer Folkhälsostrategin för kommunens slutföras under 2024. Kommunfullmäktiges mål rörande Folkhälsa och jämlikhet får därvidlag en tydligare styrning. Arbetet kring folkhälsa är dock i full gång redan under 2022 och har redan 2023 riktade medel för området. Den politiska styrningen i den kommande strategin kommer stärka det verksamhetsövergripande arbetet med folkhälsa och jämlikhet.

Arbetet kallat Friskare arbetsplatser har pågått sedan 2022. Under första året så genomfördes arbetet med stöd av organisationen Sunt arbetsliv som är ett samarbete mellan Sveriges kommuner och regioner och de stora fackförbunden. Sjukskrivningsgraden i kommunen är för hög och därför har detta arbete påbörjats. Effekterna i arbetet tar tid och verksamheten behöver hålla i att stärka arbetsmiljöarbetet men likaledes arbeta med medarbetarskap och chefers goda förutsättningar. Arbetet i personalområdet riktas under 2024 åt rehabilitering av främst återkommande korttidsfrånvaro samt kompetens- och personalförsörjning. Under 2023 så införde kommunen ett nytt löne- och personalplaneringssystem. Processerna för området behöver ses över så att det fungerar effektivt med höga nivåer av digital automation.

Kompetensförsörjning är vidare även ett fokus som kommunens näringslivsenhet behöver rikta fokus på. Många företag har svårt att hitta rätt kvalificerade medarbetare och det finns en missmatch mot arbetsmarknaden. Verksamheterna utbildning och näringsliv kommer ingå ett nytt samarbete som syftar mot att öka antalet unga som går vidare mot eftergymnasiala studier. Kommunen kommer också söka att stärka landsbygdsutvecklingen och samhällsservice som behöver finnas för att kommuninvånaren ska vilja bo kvar och nya flytta in.

4.2 Tillväxt och service

Verksamhetens uppdrag

Kommunfullmäktige har beslutat om fyra övergripande verksamhetsmässiga mål, varav Tillväxt och Service framför allt fokuserar på målen: befolkningen ska öka till 10 000 invånare, minskad miljöpåverkan och högre biologisk mångfald samt ökad jämlikhet och folkhälsa. Tillväxt och Service är en av kommunens viktiga verksamheter för att skapa tillväxt och goda förutsättningar för utveckling av kommunen och jobbar aktivt med dessa mål. I verksamheten ryms samhällsplanering,

förvaltning av fastigheter och byggnader, renhållning & avfall, kost & städ, kultur & fritid och kommunens transporter.

Verksamhetens utmaningar

Kommunen har under de senaste åren påbörjat många renoveringar och nybyggnationer. Därtill så har omfattande arbete och finansiering på att förbättra våra fastigheter energieffektivitetsåtgärder i det som benämns Energy performing contract (EPC). EPC arbetet slutförs under 2023 och verksamheten får utvärdera dess positiva effekt.

Inför 2024 så läggs fokus på att genomföra de största investeringarna kommunen någonsin gjort. Under detta år ska en ny idrottshall färdigställas i Bergsjö, och ett nytt särskilt boende med 96 platser påbörjas i Bergsjö samt en omfattande renovering av en förskola i Strömsbruk. Utöver dessa stora projekt så fortsätter mindre renoveringar och underhåll. Samtidigt så behövs kommunens planberedskap stärkas. En ny översiktsplan är på remiss under 2023 och med den som utgångspunkt så behöver planarbetet stärkas och genomföras.

Kommunen har även utvecklat kommunens kultur- och fritidsarbete under de senaste åren. Arbetet syftar att ge goda möjligheter för våra invånare och föreningsliv att finnas i kommunen. Inom detta område så ska verksamheten se över helheten och hur detta samspelar med kommunens näringsliv-, destinations och platsutveckling. Kultur & Fritid arbetar för att ge både unga och äldre möjlighet till ett aktivt liv. Kommunen är beroende av externa lokala kulturaktörer för att kunna erbjuda medborgare och besökare ett attraktivt och brett utbud av kulturaktiviteter och arrangemang. Planering för Kulturtinget 2024 har startat och focus är tänkt på mindre kommuners utmaningar på landsbygden.

Fiskevårdsplanen och direktivet ”Återställande av brukade vattenmiljöer” pågår med focus på åtgärdande av vandringshinder i Harsjöbäcken, biotopåterställning i Älgeredsån och våtmarksrestaurering i Hassela. Två vattenkraftverk har startat elproduktion och provtagningsprogram är i gång för Edsmyråns avrinningsområde.

Avfall och återvinning förbereder för att hanteringen av mat & restavfall ska ske i kommunens regi från årsskiftet. Fastighetsnära insamling med flera fraktioner ska införas och en del av de fraktioner som idag samlas in av FTI kommer överföras till kommunen. Därför måste ett effektiviseringsarbete fortsätta att genomföras.

Kost & städenheten ligger i framkant med digitalisering av lokalvården och arbetet med nya näringsrekommendationer för kost. Arbetet med näringsrekommendationerna införs i linje med kommunens mål för bättre folkhälsa och behöver kommuniceras med medborgarna. Livsmedelspriserna ökar och bedöms kommer fortsätta öka samt även kostnader på övrig drift.

För kommunens transporter finns idag närmare ett 70 tal fordon. För att minska klimatavtrycket och uppfylla kommunens mål med att vara klimatneutral 2035 håller verksamheten på att arbeta fram en utbytesstrategi för att avveckla de minst miljövänliga och successivt fasa in fler elbilar eller andra fordon med förnybart drivmedel. Idag består drygt 20 procent av kommunens fordon utav elbilar och hybridfordon.

Som helhet behövs övergripande struktur och processer för att klara av dessa utmaningar i ett brett verksamhetsområde.

4.3 Utbildning

Verksamhetens uppdrag

Verksamhetens övergripande uppdrag är att höja utbildningsnivån och leverera god utbildning till alla. Agenda 2030 ska förverkligas.

Verksamheten ska arbeta för en likvärdig och trygg för- och grundskola med resultat över det nationella genomsnittet, en för- och grundskola med höga förväntningar på eleverna där extra stöd ges där så behövs och ytterligare utmaningar där så behövs, så att alla barn och elever utvecklas.

Verksamheten ska arbeta för en bra gymnasieskola, med hög måluppfyllelse och god examinationsgrad, en gymnasieskola som väcker intresse för högre studier och ger eleverna förutsättningar att klara av sådana.

Biblioteksverksamheten ska främja bildning i stark samverkan med såväl kommunens övriga kulturverksamhet som föreningslivet. Den ska fungera som ett forum för demokrati- och värdegrundsfrågor och möjliggöra medborgardialog. Biblioteksverksamheten ska stödja medborgarnas digitala kompetensutveckling och öka medborgarnas kunskap om digitala samhällstjänster. Särskild uppmärksamhet ska ägnas åt de i bibliotekslagen prioriterade grupperna: personer med funktionsnedsättning, personer från de nationella minoriteterna och de som har ett annat modersmål än svenska.

Verksamhetens utmaningar

Verksamheten behöver se till att förskolan förbereder barngruppen för lärandet och skolsituationen i förskoleklassen och från tidig ålder arbetar med det kompensatoriska uppdraget.

Verksamheten behöver höja meritvärdet hos grundskolans avgångselever så att de är bättre förberedda för gymnasiet och får större valmöjligheter (högre motivation) till olika program.

Verksamheten behöver ändra fokus från anställningsbara elever till utvecklingsbara elever.

Verksamheten behöver se till att skolan fullt ut axlar sitt kompensatoriska uppdrag och därigenom upphäver skillnader mellan individer, årskullar och kön.

Verksamheten behöver upprätta en kvalitetsdialog med gymnasieutbildningen för att öka andelen elever med gymnasieexamen och möjligheter till högre studier.

Verksamheten behöver se till att skolbiblioteket integreras som en pedagogisk resurs i skolan och skapa förutsättningar för en likvärdig skolbiblioteksverksamhet i hela kommunen.

Biblioteksverksamheten behöver öka tillgängligheten för medborgarna och öka intresset för läsning och bildning i kommunen.

Verksamheten behöver arbeta för en lägre sjukfrånvaro och en bättre hälsa hos medarbetarna.

4.4 Stöd och omsorg

Verksamhetens uppdrag

Äldreomsorg och LSS-verksamhet är otroligt viktiga verksamheter som ska serva de som är mest utsatta i kommunen på olika sätt. Där ska vi hålla en hög effektivitet och svara upp mot de lagkrav som ställs nationellt. Särskilda boenden är en av utmaningarna i närtid, oavsett geografiska förhållanden ska verksamheten hålla hög kvalitet och kännetecknas av en kompetent personal.

Verksamheten ska säkerställa sin kompetensförsörjning och ha arbetsmiljön i fokus utifrån ett systematiskt arbetssätt, med hjälp från statliga bidrag.

Verksamhetens utmaningar

Utmaningarna för stöd- och omsorgsverksamheten både i närtid och framtid är att tillhandahålla våra resurser på ett optimalt sätt såsom personal, brukare samt hållbarhet. Verksamheten ser även att kommunens LSS-verksamhet fortsätter arbeta för en god utveckling. Verksamheten kommer kontinuerligt att arbeta med samarbete inom och mellan andra verksamheter. Förebyggande medborgardialog och öppna mötesplatser är även stora utmaningar att få till för kommunens invånare. Nya arbetstidsregler skapar nya utmaningar inom våra 24-timmarsverksamheter.

Att digitaliseringsarbetet inom stöd och omsorg fortsätter med hög effektivitet även 2024 – 2027 och att vi har informationssäkerhet i fokus.

4.5 Social myndighetsnämnd

Verksamhetens uppdrag

Under Sociala myndighetsnämnden och social omsorg har vi myndighetsutövningen gällande Barn och Familj, vuxen och försörjningsstöd.

Verksamheten ansvarar för de innevånare som av olika orsaker behöver mer insatser från kommunen, det viktiga är att hjälpa människor att nå sin fulla potential och må bra. Det kan vara äldre som behöver biståndsbeslut för olika insatser så att de kan fortsätta att bo hemma till att ge stöd för barnfamiljer och ungdomar. Självförsörjning och arbete är också en av hörnstenarna för att känna delaktighet och att finnas i ett sammanhang.

Inom Vuxenstöd och funktionshinder arbetar vi främst med stöd till vuxna personer men uppdraget spänner från att motverka missbruksproblematik av olika slag till att stödja äldre och vuxna samt barn med funktionsnedsättning

Verksamhetens utmaningar

Genom den sammanslagning av verksamhetsområdena ekonomiskt bistånd och arbetsmarknadsinsatser som gjordes hösten 2021 har vi utvecklat nya samarbetsformer för att hjälpa gruppen med störst behov vilket gett bra resultat och kommer utvecklas vidare de kommande åren.

Vi har särskilt fokus på unga i utanförskap och de med behov av långvariga insatser som ofta har komplexa livssituationer.

Inflationstrycket påverkar våra hushåll och vi ser med fortsatt oro att det kan komma slå mot de hushåll som i dag lever med små marginaler och inte är fast etablerad på arbetsmarknaden. Detta kan komma att leda till ett större utanförskap och ökat behov av ekonomiskt bistånd och stöd från enheten Arbete och Försörjning. Samverkan och nära relationer med de myndigheter som personer har kontakt med är en förutsättning och något som vi prioriterar i det dagliga arbetet.

5 Kommunfullmäktiges verksamhetsmässiga mål

Kommunens styrmodell är anpassad så att samtliga politiska mål utgår från målen i Agenda 2030 och därmed kan kopplas till social, ekonomisk eller ekologisk hållbarhet. Förvaltningen följs upp på bland annat volym- och resultatmått vilka samtliga kan kopplas till målen i Agenda 2030.

Kommunfullmäktige har beslutat om fyra övergripande verksamhetsmässiga mål:

- Befolkningen ska öka till 10 000 invånare
- Utbildningsnivån ska öka
- Minskad miljöpåverkan och högre biologisk mångfald
- Ökad jämlikhet och folkhälsa

För varje fullmäktigemål finns tillhörande strategi formulerad tillsammans med ett antal indikatorer. I och med detta konkretiseras hur kommunstyrelsen jobbar för att uppnå de övergripande målen.

Befolkningen ska öka till 10 000 invånare

En strategi för hållbar samhällsutveckling

För att befolkningsökning ska ske behöver vi bygga ett hållbart och attraktivt samhälle som människor vill leva och växa i. Samhällsbygget går ofta till så att man samlar bebyggelse genom förtätning med tillhörande service till invånarna. Konsekvensen av förtätning kan vara att mindre samhällen och boenden i landsbygd känner sig åsidosatta. Därför krävs att vi för ett noggrant övervägande när vi planerar för att hela kommunen ska leva och utvecklas jämlikt. Med individen i fokus, ska det ska vara ekonomiskt, socialt och miljömässigt hållbart att bo i kommunen.

Ökat hållbart byggande skapar tillväxt

Genom att vi bygger fler trygga bostäder för äldre skapas långa flyttkedjor som gynnar bostadsmarknaden. Större bostäder tillgängliggörs på så sätt till exempelvis yngre och barnfamiljer som vill starta sitt liv i Nordanstig. Det är viktigt att vi ser över detaljplaner och även tar höjd för andra bostadsformer såsom bostadsrätter och hyresrätter. Det ska vara konkurrensmässiga driftskostnader när det gäller flerbostadshus och villor för att öka låneutrymmet till ny, till och ombyggnationer.

För att öka attraktionskraften ska tillgängliga, trygga och trivsamma utemiljöer skapas där det finns behov med syfte är att uppmuntra till social samvaro, lek, rörelse och friluftsliv. Inom ramen för

detta är det viktigt att vi håller efter och renoverar kommunens egen mark och byggnader likväl ger stöd och information till invånarna att göra det samma.

Fler ska i arbete

En grundförutsättning för att uppnå befolkningsökning är att det finns sysselsättning och arbetstillfällen för de som bor här eller vill flytta hit. Detta genom att vi sätter arbetsmarknadsfrågor som prioriterade och att ger förutsättningar för medborgarna att i alla lägen kompetensutveckla sig efter arbetsmarknadens efterfrågan. Vi stöttar och skapar ett starkt näringsliv som behövs för hela vårt arbetsmarknadsområde. Företag ska välja Nordanstig för att nyetablera sig och i den processen ska det vara lätt att ta sig igenom byråkrati såsom tillstånds- och upphandlingsprocesser.

Vi vill skapa goda förutsättningar för arbetspendling och alternativ till bilresande genom att stärka kommunens infrastruktur. Vi ska också ingå samarbeten med forskningslärosäten för att förankra forskning och innovation i vår samhällsutveckling.

Befolkningen ska öka till 10 000 invånare, Indikator	Ambition	Nordanstig	År
1. Färdigställda bostäder i flerfamiljs- och småhus under året, antal/1000 invånare	Öka årligen	1,2	2022
2. Förvärvsarbetande invånare 20-64 år, andel (%)	Ej sjunka	80,7	2021
3. Företagsklimat enl. ÖJ (Insikt) - Totalt, NKI	Öka årligen	Mäts från 2023	

Källa: Kolada

Utbildningsnivån skall öka

Lärande hela livet

Kommunfullmäktige har som mål att utbildningsnivån i kommunen ska öka. För att uppnå detta behöver alla skolformer, från grund- till gymnasieskola, ständigt arbeta för att utveckla nya och klokare arbetssätt. Lärande för hela livet förutsätter satsningar på vuxenutbildning för att tillgodose behovet av utbildad arbetskraft från såväl privata företag som inom den kommunala verksamheten. Kommunen ska därför uppmuntra och ge förutsättningar till fortbildning och vidareutbildning i alla former.

Andelen ungdomar som går ut gymnasiet med gymnasieexamen behöver öka. Detta görs bland annat genom att stärka kommunen som kravställare gentemot gymnasieskolor och de aktörer hos vilka kommunens ungdomar väljer utbilda sig. Grundskolan ska ha som målsättning att öka andelen elever som blir behöriga att söka gymnasieprogram. Inom förskolan och grundskolan är strategierna tre för att uppnå detta:

Ökad tillgänglighet och heldagslärande

När det gäller förskola och skola handlar tillgänglighet om att alla barn och elever ska ges möjlighet att ta del av lärande och gemenskap i hela lärmiljön. Detta betyder även att skapa inbjudande och pedagogiskt utformade skollokaler och utemiljöer.

Heldagslärande syftar till att fritidshem, förskola och skola samverkar för ökad måluppfyllelse och för att fysiska, sociala och pedagogiska lärmiljöer upprätthålls under hela dagen. Skolstrukturen ska formas efter kommunens geografiska uppbyggnad där det finns ett behov av flera mindre skolor.

Stärkt ledarskap

Kommunen och skolverksamheten ser att satsningar behöver göras för att utveckla ledarskapet på hela styrkedjan, från förvaltning till personal- och pedagogers ledarskap i klassrum och andra pedagogiska miljöer.

Ökad jämlikhet och tidig inlärning

Förutsättningar för höjd utbildningsnivå måste skapas redan i förskolan. Vi ska se till att fler barn får mer och bättre anpassad undervisning inför förskoleklassen. Barn och elever ska ha goda och jämlika förutsättningar att utveckla sin förmåga att nyttja digitaliseringens möjligheter för ökad måluppfyllelse och likvärdighet.

Utbildningsnivån ska öka, indikatorer	Ambition	Nordanstig	År
1. Elever i åk 9 som är behöriga till yrkesprogram, hemkommun, andel (%)	Öka årligen	87,9	2022
2. Elever i åk 9 genomsnittligt meritvärde kommunala skolor genomsnitt (17 ämnen)	Öka årligen	225,0	2022
3. Gymnasieelever med examen inom 4 år, hemkommun, andel (%)	Öka årligen	70,4	2022

Källa: Kolada

Minskad miljöpåverkan och högre biologisk mångfald

Minskade koldioxidutsläpp och energieffektiva lösningar

Klimatförändringarna är en av de viktigaste frågorna för mänsklighetens överlevnad. Vi ser idag att koldioxidutsläppen påverkar i allt för stor grad och vi behöver minska vårt klimatavtryck. Det är en förutsättning för att Nordanstig även i framtiden ska vara den fantastiska plats vi menar är vår styrka och attraktivitet. I Nordanstig arbetar vi för att nå Parisavtalet för att begränsa den globala uppvärmningen och kommunen är klimatneutral till 2035.

Det gör vi genom att kommunens transporter är fossilfria och vi anpassar kollektivtrafiken efter de behov som finns i kommunen samt möjliggör för distansarbete. Laddinfrastrukturen byggs ut för att uppmuntra våra invånare och besökare till en fossilfri vardag. Energianvändningen och

klimatbelastningen i kommunens fastigheter minskar och vid nybyggnationer främjas hållbara och giftfria material och innovativa lösningar.

Inbindningen av koldioxid i kommunen ökar genom restaurering av våtmarker samt ett hållbart jord- och skogsbruk. Kommunen föregår med gott exempel och tar ansvar och skjuter inte över problemen till kommande generationer eller till andra delar av världen.

Giftfritt och cirkulärt samhälle

Vi arbetar tillsammans för en kommun som minskar sitt negativa avtryck på miljön både lokalt och globalt. En kommun där avfallet minskar och naturresurser används effektivt i cirkulära flöden utan slit och släng. Kommunen skapar därför bra förutsättningar för återbruk i olika former.

Ökad biologisk mångfald

I kommunen arbetar vi tillsammans för att bevara den stora mångfalden i vår natur och öka möjligheterna för ett aktivt friluftsliv. I den fysiska planeringen tar vi hänsyn till de tjänster och funktioner som naturen ger oss, vilket gör oss mindre sårbara för störningar i och med ett förändrat klimat. Vi tar hänsyn vid skötsel av våra skogar och grönområden och skyddar de höga naturvärden som finns runt om i kommunen.

Förutom, att i så stor utsträckning som möjligt värna våra naturmiljöer, arbetar vi även med att skapa nya och restaurera livsmiljöer såsom skogar, våtmarker och vattendrag, vilka är bostäder för många arter och bidrar med viktiga ekosystemtjänster såsom kolbindning.

Miljöpåverkan i form av försurning, övergödning och fysisk påverkan minskar samtidigt som vi tar hänsyn till näringsliv, elproduktion och kulturmiljön. Främmande arter som sprider sig snabbt och orsakar skador bekämpas genom förebyggande arbete. För att ge en ökad kunskap om alla de tjänster och nyttor som naturen ger oss informerar och utbildar vi våra verksamheter och invånare i kommunen kring våra avsikter och vilka möjligheter det skapar.

Minskad miljöpåverkan och högre biologisk mångfald, indikatorer:	Ambition	Nordanstig	År
1. Utsläpp till luft av växthusgaser totalt, ton CO2-ekv	Minska årligen	5,81	2021
2. Solcellsanläggningar totalt, installerad effekt (MW)	Öka årligen	2,81	2022
3. Antal publika elfordonsladdpunkter*	Öka årligen	5,0	2022

Källa: Kolada, *Nobil

Ökad jämlikhet och folkhälsa

Jämlik välfärd ska präglade vår hållbara kommun

Jämlikhet ska i detta sammanhang förstås som att alla människor ska ges likvärdiga möjligheter, oavsett vilka de är och var de bor. Jämlik välfärd och ökad folkhälsa ska präglade vår hållbara kommun där människor känner sig demokratiskt inkluderade både i fråga samhällsservice som tillgång till sociala sammanhang. Ett aktivt arbete för folkhälsa kan förebygga både den fysiska och psykiska hälsan och ökar chansen för människor att nå sin fulla potential. Då kan de aktivt delta i samhällsutvecklingen.

Tillgängliga aktiviteter och kulturliv för bättre folkhälsa

Kommunen behöver hitta nya innovativa sätt att verka för god hälsa. Hälsosam kost och goda möjligheter till rörelse och träning är två faktorer som systematiskt behöver aktualiseras. Kommunens roll som folkhälsofrämjare ska växa och fler människor behöver inkluderas i satsningarna.

Idrott, tillgång till fritidsaktiviteter och kulturevenemang ska vara tillgängligt till alla invånare oavsett ålder och individuella förutsättningar. Detta bidrar till ökad livskvalitet och social sammanhållning. Vi ska ge breda anslag i kommunens bidragspolicy för föreningar samt verka för ungdomsaktiviteter såsom fritidsgårdar. Vi ska ge återkommande informations- och inspirationstillfällen med koppling till ett tydligt folkhälsoperspektiv och i ett jämlikt och jämställt förhållningssätt.

Vi ska bibehålla vårt rika kulturarvsarbete som tillsammans med konst- och kulturutövning ökar attraktionskraften till kommunen och bidrar till känslan av sammanhang och identitet. Vi uppmuntrar ungdomars skapandekraft, kultur- och läsförmedling genom kulturskola och bibliotek samt erbjuder gratis fritidsutrustning genom sportotek.

Ökad tillit, delaktighet och demokrati

Trygghet i hem och i offentliga miljöer är något som bör kunna tas för givet. Här måste vi arbeta aktivt med att motverka otrygghet i form av våld i nära relationer. Detta sker genom ett aktivt jämställdhetsarbete genom analys och utbildning både inom sina verksamheter samt till allmänheten.

Genom digitala förbättringar och lösningar ger vi invånarna större tillgänglighet till den gemensamma välfärden där man på ett enkelt sätt kan skapa kontakt och följa sina ärenden hos kommunen. De digitala lösningarna ger också större möjlighet för kommuninvånarna att vara demokratiskt delaktiga. Detta ska ske genom att arbeta med att förhindra digitalt utanförskap bland kommunens medborgare.

Att känna sig delaktig kring vad som händer och sker i samhället ger förutsättningar för invånare att utnyttja sina demokratiska rättigheter och tryggt uttrycka sina åsikter. Förtroendevalda ska också alltid kunna utföra sitt uppdrag på ett tryggt sätt. Detta ska ske med aktiva insatser av medborgardialog med ett jämställt förhållningssätt. Man ska förstå och känna tillit i hur kommunens beslut fattas.

Socioekonomisk jämlikhet och försörjning

De sociala skillnaderna i levnadsvillkor ska utjämnas mellan såväl kvinnor som män och vi ska säkerställa att fler invånare som varit långtidsarbetslösa ges bättre förutsättning till arbete. Kommunen ska verka för en inkluderande arbetsmarknad med en god och jämlik arbetsmiljö där medarbetarnas kunskap och erfarenheter ska på ett naturligt sätt verka utvecklande för verksamheterna.

Tillsammans med arbetsförmedling och näringsliv bör arbetsmarknadsinsatser som främjar och motverkar ekonomisk och social utsatthet utvecklas. Insatserna ska ta avstamp i analys och kunskap om vilka påverkansfaktorer som ligger till grund för den socioekonomiska skillnaden.

Ökad jämlikhet och folkhälsa, indikatorer:	Ambition	Nordanstig	År
1. Heltidsanställda månadsavlönade, kommun, andel (%)	Öka årligen	69,0	2022
2. Hushåll med tillgång till eller möjlighet att ansluta till bredband om minst 1 Gbit/s, andel (%)	Öka årligen	91,5	2022
3. Invånare med bra självskattat hälsotillstånd, andel (%)	Öka årligen	61,0	2022
4. Sjukpenningtalet, dagar/registrerad försäkrad	Minska årligen	14,5	2022

Källa: Kolada

6 Omvärldsanalys

6.1 Budgetförutsättningar för åren 2024-2027

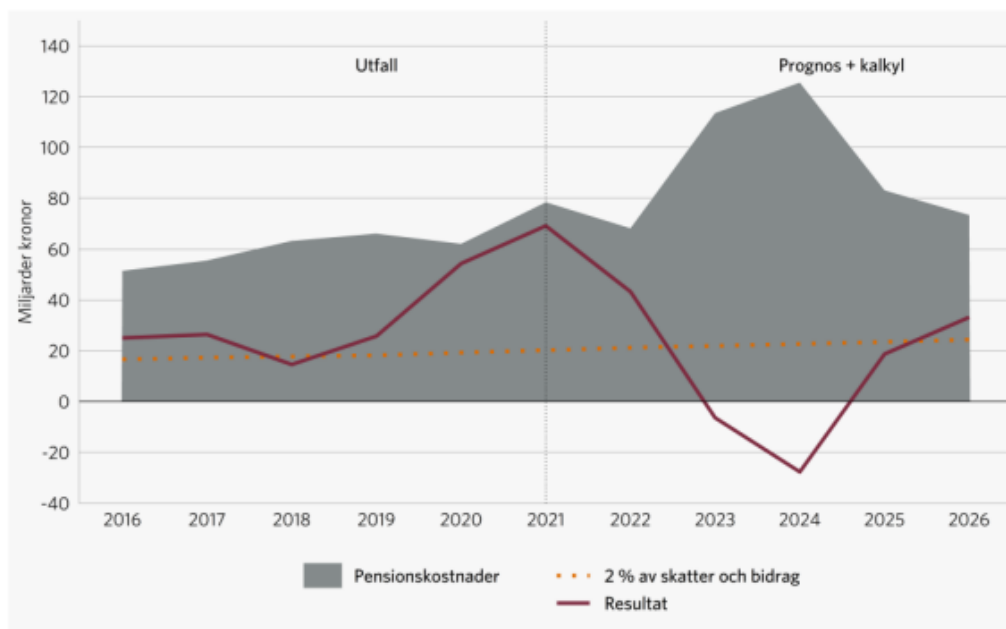
Kommunsektorns ekonomi är mycket ansträngd. Förändringen har gått mycket snabbt, från 2000-talets starkaste resultat till de svagaste. År 2022 blev resultatet i kommuner och regioner totalt 43 miljarder kronor, vilket var en försämring med 26 miljarder jämfört med rekordåret 2021. Som andel av skatteintäkter och generella statsbidrag motsvarade resultatet 2022 totalt 4 procent. De flesta kommunerna och merparten av regionerna redovisade överskott, och högre skatteintäkter än budgeterat var den viktigaste förklaringen.

Flera år med starka resultat har stärkt soliditeten och den långsiktiga beredskapen har förbättrats i de flesta kommuner och regioner. Det bidrar till ett bra utgångsläge inför de stora ekonomiska utmaningar som nu drabbar sektorn, där hög inflation, stigande räntekostnader och kraftiga kostnadsökningar för pensioner medför att resultaten faller i snabb takt.

Resultatet 2023 beräknas rasa med 26 miljarder kronor i kommunerna och 24 miljarder kronor i regionerna, jämfört med 2022. Det innebär ett resultat på –14 miljarder i regionerna i år, där i stort sett alla beräknas få underskott. Kommunerna beräknas däremot få ett blygsamt plusresultat på 8 miljarder kronor, vilket är det svagaste resultatet sedan IT-kraschen i början av 2000-talet. Det innebär negativa resultat i väldigt många kommuner och i andra fall är marginalerna små och trycket på effektiviseringar i verksamheterna stora.

Nästa år förvärras situationen ytterligare, med ännu högre pensionskostnader. Skulle inga åtgärder vidtas hamnar kommuners och regioners sammantagna resultat på –28 miljarder kronor 2024, där regionerna står för –20 miljarder. För att undvika så stora underskott krävs mycket stora neddragningar och/eller skattehöjningar och även med mycket stora åtgärder är det för många regioner antagligen inte möjligt att nå en ekonomi i balans av egen kraft.

Diagram 2 • Resultat och pensionskostnader i kommunsektorn

Källor: Statistiska centralbyrån och Sveriges Kommuner och Regioner.

Resultaten i kommuner och regioner faller från höga nivåer till –6 miljarder i år. Om inga åtgärder vidtas blir resultatet –28 miljarder kronor nästa år. Åren 2025 och 2026 stärks resultaten, under förutsättning att pensionskostnaderna faller tillbaka på en normal nivå, och kostnadsutvecklingen inte ökar med mer än vad demografiska behov innebär. Beräkningarna präglas av hög osäkerhet och stor känslighet för inflationens (pensionskostnadernas) utveckling.

Det finns ett behov av att fortsätta med långsiktiga åtgärder för att komma till rätta med den snabba kostnadsökningstakten inom hälso- och sjukvården, som väsentligt förvärrats av de kortsiktiga problemen med kraftigt höjda priser på varor och tjänster, stigande räntekostnader och kraftiga kostnadsökningar för pensioner i år och nästa år. Trots att över 80 procent av regionerna och 17 procent av kommunerna budgeterat med underskott 2023 har ekonomin i de flesta kommuner och regioner ändå inte givit Ekonomirapporten, maj 2023 9 utrymme till uppräknig av verksamheternas ramar som motsvarar pris- och löneökningar, vilket innebär att budgetarna i sig innebär åtstramningar.

Trots negativa budgetar, räknar många regioner med att dessa inte kommer att kunna hållas. För att underskotten på sikt inte ska växa sig alltför stora måste kommuner och regioner agera omgående. Främst gäller det att räkna på behovet av finansiering på några års sikt för att sedan anpassa verksamheten utifrån det utrymme som finns i ekonomin. Beroende på utrymmet måste åtgärder vidtas av olika storlek, det kan handla om allt från allmän restriktivitet och ökad effektivitet till att behöva minska antalet utbudspunkter där välfärd levereras, dvs stänga vårdcentraler, sjukhus, skolor, äldreboenden, busslinjer mm.

En stor utmaning i hanteringen av ekonomin är avsaknaden av regeringsbesked om statsbidragens nivå för 2024. Det kan göra att kommuner och regioner avvaktar med att vidta nödvändiga åtgärder i tron eller förhoppningen om tillskott i höstens budgetproposition. Det kan också innebära att några kommuner och regioner genomför alltför omfattande åtgärder och tvingas till nedskärningar och varsel för att få ned kostnaderna och sedan eventuellt får stora tillskott i budgetpropositionen i efterhand. Trots detta är det av yttersta vikt att kommuner och regioner agerar skyndsamt för att gapet mellan kostnader och intäkter inte vidgas ännu mer.

Under förutsättning att inflationstakten minskar rejält går även pensionskostnaderna ned 2025, nästan lika drastiskt som de ökade, och resultaten i kommuner och regioner återhämtas. När och hur mycket inflationen dämpas blir avgörande för att trycket från pensionskostnaderna och höga räntekostnader ska lätta och hur ekonomin därmed ser ut i ett lite längre perspektiv.

SKR: Ekonomirapporten, maj 2023

7 Nordanstigs kommun, befolkning och arbetsmarknad

7.1 Kommunens invånare

Befolkningen i Nordanstigs kommun har de senaste tio åren minskat med 46 personer, men mellan åren 2021 och 2022 har befolkningen dock ökat med 7 personer.

2014 – 2016 samt 2018 – 2022 var flyttnettot positivt. Tidigare har flyttnettot varit negativt i många år. Prognosen från SCB visar på en minskning med cirka 53 personer för 2023. Därefter minskar befolkningen enligt prognosen fram till 2027.

31 dec	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
	Definitiv	Definitiv					
Bergsjö	2 702	2 761	2 701	2 696	2 694	2 692	2 690
Gnarp	2 272	2 262	2 246	2 247	2 251	2 254	2 255
Harmånger	2 135	2 105	2 099	2 092	2 084	2 078	2 070
Hassela	815	807	820	819	819	817	818
Ilsbo	708	704	729	730	731	730	730
Jättendal	848	848	839	837	832	829	828
Totalt	9 480	9 487	9 434	9 421	9 411	9 400	9 391

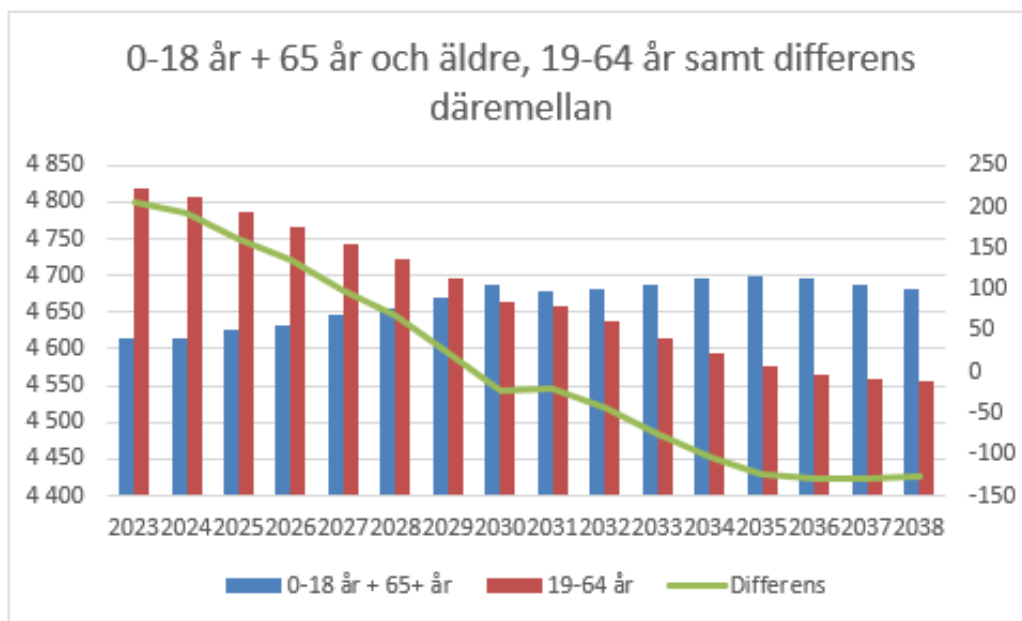
Befolkningen i Nordanstigs kommun ökade 2022 med 7 personer från 9 480 till 9 487.

Befolkningsförändring	2021-12-31	2022-12-31
Födda	71	98
Döda	125	108
Inflyttade	562	554
Utflyttade	511	545
Justering		8
Invånare	9 480	9 487

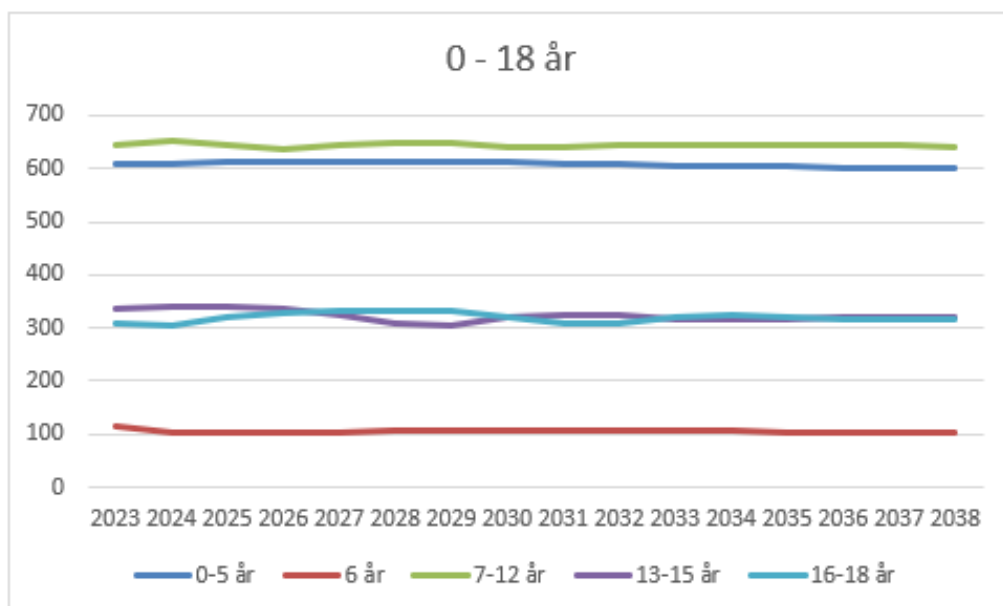
7.2 Befolkningsprognos

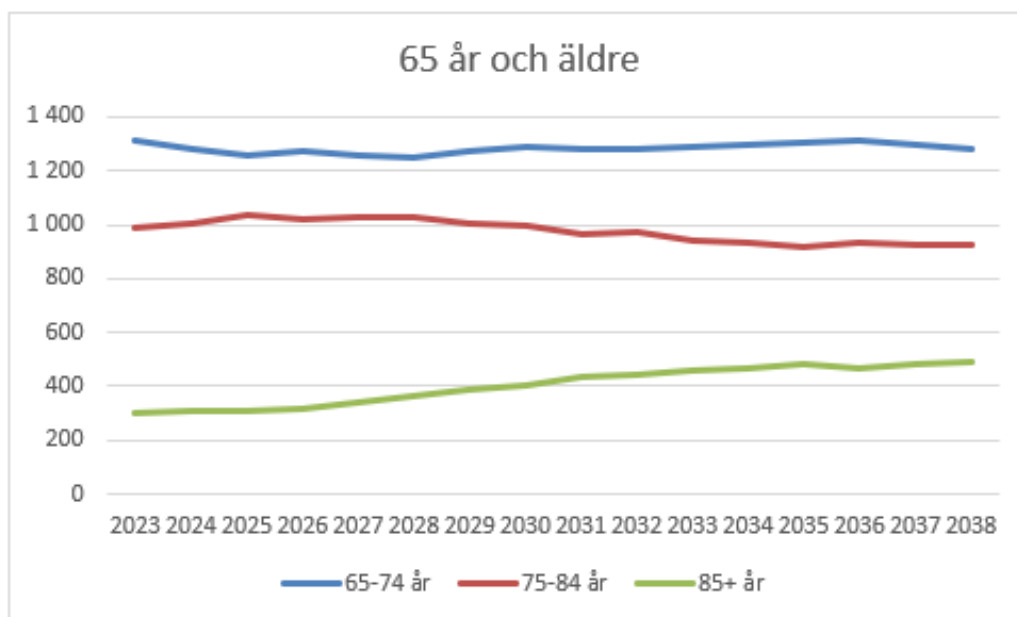
Prognosen, gjord av SCB, grundar sig på 2018 års befolkningsstruktur, med antaganden gjorda på fruktsamhet, dödlighet samt in- och utflyttning.

Nedan visas hur förhållandet mellan befolkning i yrkesverksam ålder och barn och ungdom samt äldre ser ut i Nordanstigs kommun, det vill säga försörjningskvoten.

Prognosen pekar på att det 2023 är 206 fler i yrkesverksamma åldrar (19 – 64 år) än i åldersgrupperna 0 – 18 år samt 65 år och äldre. Femton år senare är det 126 färre i yrkesverksam ålder än i åldersgrupperna 0 – 18 år samt 65 år och äldre.

7.3 Arbetsmarknad

Öppet arbetslösa och i program %	Alla 16 – 64 år		Ungdomar 18 – 24 år	
	2021	2022	2021	2022
Nordanstigs kommun	7,0	6,4	9,3	12,7
Hudiksvalls kommun	6,7	5,9	11,6	11,8
Sundsvalls kommun	7,5	6,6	11,2	10,0
Gävleborgs län	9,3	8,8	13,5	13,0
Västernorrlands län	7,8	6,8	11,8	9,8
Riket	7,2	6,6	8,7	8,1

8 Personal

8.1 Händelser inom personalområdet

Verksamhetens uppdrag

Ansvar för den praktiska hanteringen av personalfrågor ligger ute i de olika verksamheterna. Som stöd till verksamheterna finns personalenhetens samlade resurser.

Personalenheten har ett strategiskt uppdrag, vilken innebär att arbeta med policyfrågor till kommunledningen, t.ex. lönepolitik. Ansvar för tolkning och tillämpning av lag och avtal. Ett konsultativt uppdrag, vilken innebär att lämna kvalificerat stöd till verksamheterna, t.ex. råd och stöd gällande ledarskaps- och organisationsutveckling. Arbetsrätt, arbetsmiljö, rehabilitering och omplacering. Chefsstöd i personalärenden.

Personalenheten har även ett serviceuppdrag som innebär bl.a. utbetalning av lön och ersättningar, hantering av pensions- och försäkringsfrågor.

Verksamhetens utmaningar

För att möta framtidens kompetensutmaning krävs ett strategiskt och långsiktigt arbete för att säkra personalförsörjningen. Idag är framför allt kompetenser inom skola och vård och omsorg svåra att rekrytera samtidigt som behovet ökar. För att klara utmaningen där färre ska försörja fler behöver rätt kompetens rekryteras, behållas, utvecklas och användas smartare samtidigt som kommunens måste ses som en attraktiv arbetsgivare.

För att kommunens medarbetare ska kunna utföra ett gott arbete måste den fysisk och psykisk arbetsmiljö vara god och säker med möjlighet till engagemang, delaktighet och personlig utveckling. Därför är det av stor vikt att fortsätta arbeta och utveckla det systematiska arbetsmiljöarbetet.

Efterfrågan på samhällets resurser ökar och ställer därmed högre krav på verksamheterna och chefers personalansvar. Cheferna behöver därmed få rätt förutsättningar för att kunna leda sina verksamheter framåt. Det finns behov av fortsatt chefsstöd samt kompetensutveckling inom ledarskap och arbetsrätt för att klara framtida utmaningar.

Ett nytt gemensamt personal- och lönesystem samt schemabemanningssystem är upphandlat för samtliga Hälsingekommuner. Systemen tas i drift under perioden 2023–2024. Arbetet fortsätter efter införandet med att bland annat utveckla och digitalisera arbetsprocesserna för personal- och lönehanteringen inom kommunen.

8.2 Sjukfrånvaro

Målet för verksamheterna är att aktivt arbeta för en låg och stabil sjukfrånvaro. Arbetet fortgår med att analysera, genomföra och följa upp insatser för att minska den arbetsrelaterade sjukfrånvaron hos kommunens medarbetare.

Som stöd till chefer i arbetet med att anpassa och rehabilitera medarbetare tillbaka till arbetsplatsen, pågår kontinuerligt ett arbete med att uppdatera och utveckla riktlinjer, rutiner och arbetssätt.

En del i Region Gävleborgs Företagshälsa uppdrag innebär att tillsammans med chefer och Hr utveckla metodstöd och tidiga insatser för medarbetare som har upprepad sjukfrånvaro.

9 Ekonomi

9.1 God ekonomisk hushållning

8.1.1 Ansvarsfördelning budget 2024 - 2027

Fullmäktige fastställer kommunstyrelsens uppdrag/mål samt resurstilldelning.

Kommunstyrelsen fördelar uppdrag/mål samt resurser på verksamhet.

Kommunstyrelsen kan under löpande budgetår omfördela uppdrag samt resurser inom sitt ansvarsområde om så krävs för att uppfylla fullmäktiges uttalade uppdrag.

Kommunchefen kan inom löpande budgetår omfördela uppdrag samt resurser inom verksamheterna, om så krävs för att uppfylla kommunstyrelsens uttalade uppdrag.

Verksamhetschefen kan inom löpande budgetår omfördela uppdrag samt resurser inom respektive programpunkt om så krävs för att uppfylla kommunstyrelsens uttalade uppdrag.

Enhetschefen kan inom löpande budgetår omfördela uppdrag samt resurser inom respektive enhet om så krävs för att uppfylla kommunstyrelsens uttalade uppdrag.

Åtgärder vid budgetavvikelse

Kommunstyrelsen ansvarar för att tilldelade ekonomiska resurser för verksamheterna inte överskrids. Det ligger i kommunchefens ansvar att rapportera avvikelser till kommunstyrelsen samt att upprätta förslag till åtgärder. Så snart avvikelse befaras eller har konstaterats är kommunstyrelsen skyldig att vidta åtgärder inom ramen för sina befogenheter, så att budgetramar kan hållas.

8.1.2 Kommunfullmäktiges finansiella mål

Kommunfullmäktiges finansiella mål
Koncernen ska ha ett positivt resultat som uppgår till två procent av skatteintäkter, generella statsbidrag och kommunal fastighetsavgift för varje år 2024 – 2027. Kommunens andel av detta resultat ska vara minst två procent.
Soliditeten inklusive total pensionsskuld ska förbättras årligen.
Likviditeten ska vara lägst 100 procent, det vill säga omsättningstillgångarna ska vara högre än de kortfristiga skulderna.
I ett långsiktigt perspektiv ska självfinansieringsgraden uppgå till 100 procent. Undantag kan göras vid investeringar av större karaktär (exempelvis skolor och äldreboenden) med lång livslängd.

9.2 Budgetförutsättningar

	Budget	FP	FP	FP
	2024	2025	2026	2027
Löneökning utifrån föregående års lönenivå, (%)	3,0	3,0	3,0	3,0
PO påslag (%)	41,7	41,7	41,7	41,7
Internränta (%)	1,25	1,25	1,25	1,25
Uppräkning, (%) (genomsnittlig förändring)	2,7	2,7	2,7	2,7
Beräkningsgrund befolkning 1/11 året före.	9 429	9 416	9 400	9 406

9.3 Budget 2024 – 2027

2024

(tkr)	Intäkter	Kostnader inkl. kpk	Nettokostnader
Kommunstyrelse	94 279	730 692	636 413
Social myndighetsnämnd	2 154	27 431	25 277
Politisk verksamhet	0	10 071	10 071

2025

(tkr)	Intäkter	Kostnader inkl. kpk	Nettokostnader
Kommunstyrelsen	94 613	745 097	650 484
Social myndighetsnämnd	2 154	27 431	25 277
Politisk verksamhet	0	19 088	19 088

2026

(tkr)	Intäkter	Kostnader inkl. kpk	Nettokostnader
Kommunstyrelsen	94 593	759 052	664 459
Social myndighetsnämnd	2 154	27 431	25 277
Politisk verksamhet	0	20 363	20 363

2027

(tkr)	Intäkter	Kostnader inkl. kpk	Nettokostnader
Kommunstyrelsen	94 593	772 429	677 836
Social myndighetsnämnd	2 154	27 431	25 277
Politisk verksamhet	0	20 646	20 646

9.4 Kommunstyrelseförvaltningen 2024 – 2027

Kommunstyrelsens verksamhetsram

Verksamheter (tkr)	Bokslut 2022	Budget 2023	Budget 2024	FP 2025	FP 2026	FP 2027
Stab	55 955	63 260	66 179	66 510	67 788	67 788
Tillväxt och service	76 165	86 922	96 489	96 089	95 789	95 789
Utbildning	221 614	236 964	239 743	242 763	243 763	243 763
Vård och omsorg	190 481					
Stöd och Omsorg		220 469	230 293	230 303	229 313	229 313
Löneökningar		761	7 209	19 819	32 806	46 183
Minskade driftkostnader		-2 500	-3 500	-5 000	-5 000	-5 000
Intäkter	162 470	88 948	94 279	94 613	94 593	94 593
Kostnader	706 684	694 824	730 692	745 097	759 052	772 429
<i>därav kapitalkostnader</i>	24 067	27 107	31 798	31 798	31 798	31 798
Kommunstyrelse	544 215	605 876	636 413	650 484	664 459	677 836

Stab (tkr)	Bokslut 2022	Budget 2023	Budget 2024	FP 2025	FP 2026	FP 2027
3. Överförmyndare	1 294	1 346	1 382	1 419	1 457	1 496
5. Kommunikation	5 812	6 289	6 935	6 935	6 935	6 935
7. Norrhälsinge räddnings- tjänst och miljökontor	10 415	10 627	10 618	10 889	11 167	11 453
8. Stab	38 434	44 998	47 244	47 267	48 229	47 904
Intäkter	378	100	1 940	1 940	1 940	1 940
Kostnader	56 333	63 360	68 119	68 450	69 728	69 728
<i>därav kapitalkostnader</i>	1 931	2 477	2 477	2 477	2 477	2 477
Summa nettokostnad	55 955	63 260	66 179	66 510	67 788	67 788

Tillväxt och service (tkr)	Bokslut 2022	Budget 2023	Budget 2024	FP 2025	FP 2026	FP 2027
4. ToS gemensam	2 472	3 452	2 220	2 481	2 008	1 915
12. Infrastruktur och miljöutveckling	7 630	8 055	8 583	8 670	8 873	8 966
13. Avfall och återvinning	-505	128	187	194	194	194
14. Plan och bygg	3 244	3 790	4 382	4 382	4 382	4 382
16. Kost och städ	26 555	30 553	31 733	30 930	30 930	30 930
43. Kultur och fritid	7 563	8 524	9 791	9 874	9 874	9 874
44. Mark och exploatering	-772	-132	697	697	697	697
51. Fastigheter och projekt	27 928	32 552	38 896	38 861	38 831	38 831
52 Transport och bilpool	2 050	0	0	0	0	0
Intäkter	57 539	55 370	56 185	56 609	56 589	56 589
Kostnader	133 703	142 292	152 674	152 698	152 378	152 378
<i>därav kapitalkostnader</i>	<i>20 681</i>	<i>22 672</i>	<i>27 348</i>	<i>27 348</i>	<i>27 348</i>	<i>27 348</i>
Summa nettokostnad	76 165	86 922	96 489	96 089	95 789	95 789

Utbildning (tkr)	Bokslut 2022	Budget 2023	Budget 2024	FP 2025	FP 2026	FP 2027
22. Bibliotek	3 031	3 827	3 776	3 696	3 696	3 696
26. Förskola-grundskola	167 336	178 146	179 976	181 576	181 576	181 576
29. Hälsinglands utbildningsförbund	51 247	54 991	55 991	57 491	58 491	58 491
Intäkter	23 820	17 107	17 300	17 300	17 300	17 300
Kostnader	245 434	254 071	257 043	260 063	261 063	261 063
<i>därav kapitalkostnader</i>	<i>468</i>	<i>825</i>	<i>773</i>	<i>773</i>	<i>773</i>	<i>773</i>
Summa nettokostnad	221 614	236 964	239 743	242 763	243 763	243 763

Vård och omsorg (tkr)	Bokslut 2022	Budget 2023	Budget 2024	FP 2025	FP 2026	FP 2027
18. VO Gemensam	52 431					
71. Vårdområde 1	43 064					
72. Vårdområde 2	37 529					
73. Vårdområde 3	29 483					
74. Vårdområde 4	27 974					
Intäkter	80 733					
Kostnader	271 214					
<i>därav kapitalkostnader</i>	<i>987</i>					
Summa Nettokostnad	190 481					

Stöd och omsorg (tkr)	Bokslut 2022	Budget 2023	Budget 2024	FP 2025	FP 2026	FP 2027
18. VO Gemensam		16 416	14 613	14 713	14 723	14 373
37. SO Gemensam		4 072	4 151	4 151	4 151	4 151
71. Stödområde 1		37 743	35 556	35 626	35 556	35 586
72. Stödområde 2		35 610	42 570	42 620	42 253	42 082
73. Stödområde 3		70 843	77 627	77 307	77 139	77 185
74. Stödområde 4		26 014	26 817	26 932	26 537	26 982
75. Vuxenstöd och funktionshinder		8 942	8 566	8 566	8 566	8 566
76. Barn och Familj		12 241	12 029	12 029	12 029	12 029
77. Arbete och Försörjning		8 588	8 364	8 359	8 359	8 359
Intäkter		16 371	18 854	18 764	18 764	18 764
Kostnader		236 840	249 147	249 067	248 077	248 077
<i>därav kapitalkostnader</i>		1 133	1 200	1 200	1 200	1 200
Summa Netto		220 469	230 293	230 303	229 313	229 313

Vård och omsorg har tillsammans med delar från den Sociala Myndighetsnämnden år 2023 blivit Stöd och Omsorg.

9.5 Sociala myndighetsnämnden 2024 – 2027

Sociala myndighetsnämnden (tkr)	Bokslut 2022	Budget 2023	Budget 2024	FP 2025	FP 2026	FP 2027
37. SO Gemensam	3 406					
75. Vuxenstöd och funktionshinder	12 128					
76. Barn och Familj	26 071					
77. Arbete och försörjning	11 949					
39. Social myndighetsutövning		22 593	25 277	25 277	25 277	25 277
Intäkter	11 164	2 185	2 154	2 154	2 154	2 154
Kostnader	64 717	24 778	27 431	27 431	27 431	27 431
<i>därav kapitalkostnader</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
Summa nettokostnad	53 554	22 593	25 277	25 277	25 277	25 277

År 2022 redovisades programpunkterna 37, 75, 76 och 77 till sin helhet under Sociala myndighetsnämnden. För år 2023 och framåt har delar av dessa flyttats till den nya verksamheten Stöd och Omsorg.

9.6 Förtroendevalda 2024 – 2027

Förtroendevalda (tkr)	Bokslut 2022	Budget 2023	Budget 2024	FP 2025	FP 2025	FP 2027
Visions- och projektbidrag	1 627	2 318	1 669	1 740	1 814	1 890
Ks förfogandemedel	723	2 000	750	9 500	10 500	10 500
Förtroendevaldas verksamhet	6044	6 334	7 652	7 848	8 049	8 256
Intäkter	0	0	0	0	0	0
Kostnader	8 394	10 652	10 071	19 088	20 363	20 646
<i>därav kapitalkostnader</i>	<i>23</i>	<i>23</i>	<i>23</i>	<i>24</i>	<i>24</i>	<i>24</i>
Summa Nettokostnad	8 394	10 652	10 071	19 088	20 363	20 646

9.7 Koncernbudget

Nordanstig Vatten AB

2020-11-23, § 76, beslutade Nordanstigs kommun om ett förlusttäckningsbidrag för åren 2021-2024 på maximalt 0,6 mnkr per år. Förlusttäckningen ska täcka kostnaden för den överkapacitet som kommunen beslutade om vid VA-utbyggnaden i Sörfjärden och medför till viss del att behovet av årliga taxehöjningar framåt kan begränsas. I god tid inför 2024 behöver ett förnyat beslut fastställas av kommunfullmäktige i Nordanstig för perioden 2025–2028. Beslutet kommer att ta hänsyn till kvarstående överkapacitet i Sörfjärden.

Taxeintäkterna för 2023 ökar med 5,0 procent, vilket för genomsnittsvillan i Nordanstig motsvarar 47 kronor per månad. Ärendet behandlades av styrelsen under våren när ränteläget var lägre, enligt nödvändig hantering för att möjliggöra beslutet som Nordanstigs kommun fattade i slutet på september. Det medför att bolagets kunder inte kommer att belastas med en större höjning under nästkommande år. Dock behöver taxeintäkterna med en grov bedömning öka med minst 9 procent under 2024, för att stärka resultatet. Höjningen är lägst bland alla MSVA-gruppens VA-bolag, vilket är en medveten inriktning för att begränsa avgiftsökningen i största möjliga mån. Behovet av ökade taxeintäkter för samtliga år är dock högre jämfört med föregående affärsplan. Det är uteslutande relaterat till de stigande låneräntorna, som gradvis påverkar bolagets resultat i takt med att gamla mer gynnsamma lån förfaller och behöver förnyas

Verksamheter (tkr)	Bokslut 2022	Budget 2023	Budget 2024	FP 2025	FP 2026	FP 2027
Nordanstigs Bostäder AB *1	-12 267	1 938	1 920	1 922	-	-
Nordanstig Vatten AB *2	298	-1 013	-1 300	-400	600	-
Nordanstig Fjärrvärme AB *1	141	485	428	287	-	-
Nordanstig Kommunfastigheter AB	49	76	80	80	80	80
Fiberstaden 20 procent *3	9 341	270	290	310	310	310

*1 Avser beslutad plan 2023 – 2025.

*2 Avser beslutad affärsplan 2023 – 2026. Budget för 2024 och plan för 2025 – 2027 beslutas av styrelsen för Nordanstig Vatten i november 2023.

*3 Investeringar har flyttats fram på grund av pandemin.

Investeringar (tkr)	Bokslut 2022	Budget 2023	Budget 2024	FP 2025	FP 2026	FP 2027
Nordanstigs Bostäder AB	30 523	2 750	0	-	-	-
Nordanstig Vatten AB	8 548	10 500	10 000	-	-	-
Nordanstig Fjärrvärme AB	49	8 000	5 000	2 250	-	-
Fiberstaden 20 procent	-	-	-	-	-	-

9.8 Investeringsbudget

(tkr)	2024	2025	2026	2027
Kommunstyrelsens fria förfogande, ram för budgetbeslut	25 000	25 000	25 000	25 000
Tilläggsinvesteringar	14 350	9 000	9 000	9 000
därav: införande nytt styr och ledningssystem	1 200	0	0	0
därav: införande nytt lönesystem	1 650	0	0	0
därav: datorer skola/it-satsning	1 000	0	0	0
därav: upprustning i samband med EPC	4 000	0	0	0
därav: utemiljö skola/förskola	2 500	5 000	5 000	5 000
Därav: Vägbelysning	4 000	4 000	4 000	4 000
EPC-projektet, beslutad av kommunfullmäktige	0	0	0	0
Investeringssatsning där separata beslut krävs av kommunfullmäktige				
Flerårsplan	80 000	80 000		
Ny satsning			80 000	50 000

9.9 Resultatbudget

tkr	Intäkter 2024	Kostnader 2024	Netto 2024
Kommunstyrelsens verksamheter	94 279	730 692	-636 413
Sociala myndighetsnämnden	2 154	27 431	-25 277
Summa verksamheter	96 433	758 123	-661 690
Visions- och projektbidrag		1 669	-1 669
Ks förfogandemedel		750	-750
Förtroendevaldas verksamhet		7 652	-7 652
Summa politik	0	10 071	-10 071
Personalklubb och julklapp		420	-420
Kapitalkostnader	32 596		32 596
Friskvårdsinsats		1 400	-1 400
PO-överskott	30 492		30 492
Företagshälsovård		1 130	-1 130
Fackliga verksamheter		1 544	-1 544
Semesterlöneskuld		464	-464
Pensionsskuldökning		28 255	-28 255
Pensionsutbetalning		22 444	-22 444
Pensionsadministration		375	-375
Revision		800	-800
Avskrivningar		28 415	-28 415
Resultat 1	159 521	853 441	-693 920
Skatter	466 470		466 470
Statsbidrag	223 083		223 083
Kommunal fastighetsavgift	26 737		26 737
Finansiella intäkter	1 054		1 054
Förlusttäckningsbidrag		600	-600
Finansiella kostnader		7 984	-7 984
Resultat 2, Förändring av eget kapital	876 865	862 025	14 840

Resultatbudget			
tkr	2025	2026	2027
Kommunstyrelsens verksamheter	-650 484	-664 459	-677 836
Sociala myndighetsnämnden	-25 277	-25 277	-25 277
Summa verksamheter	-675 761	-689 736	-703 113
Visions- och projektbidrag	-1 740	-1 814	-1 890
Ks förfogandemedel	-9 500	-10 500	-10 500
Förtroendevaldas verksamhet	-7 848	-8 049	-8 256
Summa politik	-19 088	-20 363	-20 646
Personalklubb och julklapp	-420	-420	-420
Kapitalkostnader	32 596	32 596	32 596
Friskvårdsinsats	-1 400	-1 400	-1 400
PO överskott	31 407	32 349	33 320
Företagshälsovård	-1 130	-1 130	-1 130
Facklig verksamhet	-1 544	-1 544	-1 544
Semesterlöneskuld	-464	-464	-464
Pensionsskuldökning	-24 166	-25 536	-26 774
Pensionsutbetalning	-11 518	-10 190	-11 897
Pensionsadministration	-375	-375	-375
Revision	-800	-800	-800
Avskrivningar	-35 370	-38 748	-42 015
Resultat 1	-708 033	-725 761	-744 662
Skatter	483 693	496 976	513 486
Statsbidrag	232 264	239 726	246 907
Kommunal fastighetsavgift	26 737	26 737	26 737
Finansiella intäkter	963	919	875
Finansiella kostnader	-5 497	-6 945	-7 719
Förlusttäckningsbidrag	-600	-400	-400
Resultat 2, Förändring av eget kapital	29 527	31 252	35 224

Resultatbudget

(tkr)	ÅR	Budget	Budget	FP	FP	FP
	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Verksamhetens intäkter	103 161	146 568	159 521	160 770	161 692	162 663
Verksamhetens kostnader	-703 395	-775 674	-825 026	-833 433	-848 705	-865 310
Jämförelsestörande poster	-550	0	0	0	0	0
Avskrivningar	-21 184	-25 161	-28 415	-35 370	-38 748	-42 015
Verksamhetens nettokostnader	-621 968	-654 267	-693 920	-708 033	-725 761	-744 662
Skatteintäkter	441 132	445 972	466 470	483 693	496 976	513 486
Generella statsbidrag	238 572	225 601	249 820	259 001	266 463	273 644
Finansiella intäkter	1 842	771	1 054	963	919	875
Finansiella kostnader	-2 648	-4 557	-8 584	-6 097	-7 345	- 8 119
Årets resultat – förändring av eget kapital	56 930	13 520	14 840	29 527	31 252	35 224

9.10 Balansbudget

	ÅR	Budget	Budget	FP	FP	FP
(tkr)	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Anläggningstillgångar	396 431	506 329	487 016	565 646	640 898	682 883
Omsättningstillgångar	187 284	126 682	163 962	141 561	120 448	136 569
Summa tillgångar	583 715	633 011	650 978	707 207	761 346	819 452
Eget kapital	306 444	303 033	325 033	354 560	385 812	421 036
Avsättning för pensioner och liknande förpliktelser	50 032	55 757	74 038	77 740	77 627	77 509
Andra avsättningar	1 933	1 600	1 600	1 600	1 600	1 600
Långfristiga skulder	105 993	158 903	145 993	185 993	225 993	265 993
Kortfristiga skulder	119 314	113 718	104 314	87 314	70 314	53 314
Eget kapital, skulder och avsättningar	583 716	633 011	650 978	707 207	761 346	819 452
Borgensåtaganden och ansvarsförbindelser						
Borgensåtaganden	315 258	304 558	334 258	353 258	372 258	391 258
Pensionsförpliktelser	163 994	166 893	168 391	161 840	153 085	145 809

9.11 Kassaflödesbudget

Från verksamheten tillförda medel (tkr)	ÅR 2022	Budget 2023	Budget 2024	FP 2025	FP 2026	FP 2027
Årets resultat		13 520	14 840	29 527	31 252	35 224
Justering för av- och nedskrivningar		25 161	28 415	35 370	38 748	42 015
Justering för gjorda avsättningar		2 458	2 582	2 582	2 582	2 582
Övriga ej likviditetspåverkande poster		0	0	0	0	0
Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital		41 139	45 837	67 479	72 582	79 821
Kort fordringar (ökning-/minskning+)		7 000	10 000	7 000	7 000	7 000
Lager (Ökning-/minskning+)		0	0	0	0	0
Korta skulder (ökning+/minskning-)		-8 000	-15 000	-17 000	-17 000	-17 000
Jämförelsestörande poster						
Kassaflöde från den löpande verksamheten		40 139	40 837	57 479	62 582	69 821
Investeringsverksamhet						
Investering i materiella anläggningstillgångar		-134 305	-119 000	-114 000	-114 000	-84 000
Försäljning av anläggningstillgångar		500	500	500	500	500
Kassaflöde efter investeringar		-133 805	-118 500	-113 500	-113 500	83 500
Finansieringsverksamhet						
Nyupptagna lån		114 000	85 000	90 000	90 000	60 000
Amortering av skuld		-17 560	-10 000	-24 160	-24 160	-24 160
Förlusttäckningsbidrag		0	0	0	0	0
Ökning långfristiga fordringar		0	0	0	0	0
Kassaflöde från finansieringsverksamhet		96 440	80 000	65 840	65 840	35 840
Årets kassaflöde		2 774	2 337	9 819	14 922	22 161

9.12 Redovisning skatter och nyckeltal

Mandatfördelning i kommunfullmäktige vid valen 2014, 2018 respektive 2022 såg ut enligt följande:

	2014	2018	2022
Socialdemokraterna	11	10	9
Centerpartiet	5	5	3
Moderaterna	4	4	6
Liberalerna	2	1	1
Vänsterpartiet	2	3	3
Kristdemokraterna	1	2	1
Miljöpartiet	1	0	0
Sverigedemokraterna	5	5	5
Nordanstigspartiet		1	3
	31	31	31

	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Befolkning	ÅR	ÅR	ÅR	ÅR	Budget	Budget	Budget	Budget	Budget
Folkmängd 31/12	9 477	9 483	9 480	9 487					
Folkmängd 1/11 året före budgetåret	9 526	9 476	9 489	9 492	9 442	9 429	9 416	9 400	9 406
Medelålder	45,0	45,2	45,2	45,4					
0-5 år	586	588	583	619	609	610	612	613	614
6-15 år	1 111	1 108	1 079	1 086	1 096	1 097	1 086	1 074	1 073
16-18 år	300	325	332	302	307	306	321	330	333
19-64 år	4 918	4 909	4 912	4 834	4 820	4 806	4 785	4 768	4 744
65 år - w	2 562	2 553	2 574	2 606	2 602	2 602	2 607	2 615	2 627
Totalt SCB´s prognos 31/12					9 434	9 421	9 411	9 400	9 391

Kommunens ekonomi	2019 ÅR	2020 ÅR	2021 ÅR	2022 ÅR	2023 Budget	2024 Budget	2025 Budget	2026 Budget	2027 Budget
Likviditet %	124	107	132	157	111	157	162	171	256
Soliditet exkl. ansvarsförbindelse %	39,9	42,6	49	52	48	50	50	51	51
Soliditet med ansvarsförbindelse %	-9	3	15	24	22	24	27	31	34
Årets resultat, tkr	7 725	40 396	59 379	56 930	13 520	14 840	29 527	31 252	35 224
4 % av skatteintäkter, generella statsbidrag före finansnetto	23 429	24 642	26 106	27 188	26 863	27 582	28 638	29 468	30 416
Årets investeringar	17 683	48 701	78 570	65 921	20 000	25 000	25 000	25 000	25 000
Tilläggsinvesteringar	0	0	0	0	11 500	14 350	9 000	9 000	9 000
Investeringar som kräver Kf-beslut	0	0	0	0	80 000	80 000	80 000	80 000	50 000
EPC-projekt	0	19 850	22 554	26 015	15 903	0	0	0	0
Ansvarsförbindelse exkl. borgensåtagande	184 808	177 687	172 893	163 994	166 893	168 391	161 840	153 085	145 809
Ansvarsförbindelse exkl. borgensåtagande kr/invånare	19 501	18 757	18 238	17 286	17 691	17 874	17 197	16 286	15 526
Låneskuld inklusive leasing	75 891	68 069	92 676	105 993	158 903	145 993	185 993	225 993	265 993
Låneskuld inklusive leasing kr/invånare	8 008	7 178	9 776	11 172	16 844	15 497	19 763	24 042	28 324
Amortering	9 058	8 894	11 591	9 081	17 560	10 000	24 160	24 160	24 160
Eget kapital	136 425	190 135	249 513	306 444	303 033	325 033	354 560	358 812	421 036
Eget kapital kr/invånare	14 395	20 050	26 320	32 301	32 121	34 501	37 675	38 171	44 834
Finansnetto	462	-466	-374	-806	-3 786	-7 530	-5 134	-6 426	-7 244
Verksamheternas nettokostnader RR	578 451	575 178	592 904	621 184	654 267	693 920	708 033	725 761	744 662
Verksamheternas nettokostnader RR kr/inv	61 037	60 654	62 543	65 477	69 352	73 657	75 235	77 209	79 295

10 Bilagor

10.1 Bilaga 1: Ordlista

Anläggningstillgångar	Tillgångar som är avsedda för stadigvarande bruk. Kan vara immateriella (goodwill m.m.) materiella (mark, byggnader, maskiner m.m.) eller finansiella (aktier, andelar m.m.).
Avskrivning	Årlig kostnad för värdeminskning av anläggningstillgångar beräknad utifrån förväntad ekonomisk livslängd.
Eget kapital	Visar hur stor del av tillgångarna som ej finansierats med främmande kapital (skulder). Består av anläggningskapital och rörelsekapital.
Internränta	Kalkylmässigkostnad för det kapital (bundet i anläggnings- och omsättningstillgångar) som utnyttjas inom en viss verksamhet
Kapitalkostnader (kpk)	Benämningen på internränta och avskrivning. Det är denna ersättning förvaltningarna erlägger för gjorda investeringar.
KF	Kommunfullmäktige
Kortfristiga fordringar	Fordringar som förfaller till betalning inom ett år.
KS	Kommunstyrelsen
Likviditet	Ett mått på den kortsiktiga betalningsberedskapen. Visar omsättningstillgångar i relation till kortfristiga skulder.
LU	Ledningsutskottet
Långfristiga fordringar	Fordringar som förfaller till betalning senare än ett år.
Långfristiga skulder	Skulder med en löptid överstigande ett år.
NBAB	Nordanstigs Bostäder AB
Nettokostnader	Verksamhetens kostnader minskade med verksamhetens intäkter, bidrag m.m.
NFjAB	Nordanstigs Fjärrvärme AB
NKAB	Nordanstigs Kommunfastigheter AB
NVAB	Nordanstig Vatten AB
Nyckeltal	Ett mått på verksamheten. Exempelvis kostnad per enhet eller tjänster per brukarantal.
OU	Omsorgsutskottet
Omsättningstillgångar	Tillgångar som inte är anläggningstillgångar Exempelvis förråd, fordringar, kortsiktiga placeringar, kassa och bank.
Rörelsekapital	Omsättningstillgångar minus kortfristiga skulder.
SKR	Sveriges Kommuner och Regioner. En arbetsgivar- och medlemsorganisation för Sveriges 290 kommuner och 18 landsting samt regionerna Skåne och Västra Götaland.
Soliditet	Ett mått på den långsiktiga betalningsförmågan. Visar andelen eget kapital av totala tillgångar.
SÄBO	Särskilt boende, äldreomsorgsboende
UU	Utbildningsutskottet
ÅR	Årsredovisning.

10.2 Bilaga 2 Kommunfullmäktiges protokoll

§ 111

Dnr 2023-000621

1. Mål och budget 2024-2027 för Nordanstigs kommun

2. Kommunfullmäktiges beslut

3. Anta att beräkningsgrunden för 2024–2027 års skatteintäkter och generella statsbidrag grundas på följande invånarantal:

1 november 2023	9 429 personer
1 november 2024	9 416 personer
1 november 2025	9 400 personer
1 november 2026	9 406 personer

4. Anta kommunfullmäktiges verksamhetsmässiga mål:

- Utbildningsnivån skall öka.
- Minskad miljöpåverkan och högre biologisk mångfald.
- Befolkningen ska öka till 10 000 invånare.
- Ökad jämlikhet och folkhälsa.

5. Anta kommunfullmäktiges finansiella mål:

- Koncernen ska ha ett positivt resultat som uppgår till två procent av skatteintäkter, generella statsbidrag och kommunal fastighetsavgift för varje år 2024 – 2027. Kommunens andel av detta resultat ska vara minst två procent.
- Soliditeten inklusive total pensionsskuld ska förbättras årligen.
- Likviditeten ska vara lägst 100 procent, det vill säga omsättningstillgångarna ska vara högre än de kortfristiga skulderna.
- I ett långsiktigt perspektiv ska självfinansieringsgraden uppgå till 100 procent. Undantag kan göras vid investeringar av större karaktär (exempelvis skolor och äldreboenden) med lång livslängd.

6. Tilldela kommunstyrelsen uppdrag, mål och resurstilldelning 636 413 tkr för år 2024, 650 484 tkr för år 2025, 664 459 tkr för år 2026 samt 677 836 tkr för år 2027.

7. Tilldela sociala myndighetsnämnden uppdrag, mål och resurstilldelning 25 277 tkr för år 2024, 25 277 tkr för år 2025, 25 277 tkr för år 2026 samt 25 277 tkr för år 2027.

8. I de fall olika mål som kommunfullmäktige uttalat skulle komma i konflikt med ramen så gäller att ramens storlek går i första hand fram till dess kommunfullmäktige fattar annat beslut.

Forts. § 111

9. Anta ansvarstilldelningen i Mål och budget 2024–2027.

- Kommunfullmäktige beslutar om kommunstyrelsens uppdrag och mål samt resurstilldelning.
- Kommunstyrelsen fördelar kommunstyrelsens uppdrag och mål samt resurser på och mellan verksamheterna.
- Kommunchef fördelar uppdraga och mål samt resurser på och mellan programpunkterna inom respektive verksamhet.
- Verksamhetschef fördelar uppdrag och mål samt resurser inom respektive programpunkt.
- Enhetschef fördelar uppdrag och mål samt resurser inom sin enhet.
- Kommunfullmäktige beslutar om sociala myndighetsnämndens uppdrag och mål samt resurstilldelning.
- Verksamhetschef fördelar uppdrag och mål samt resurser inom programpunkten.

- Enhetschef fördelar uppdrag och mål samt resurser inom sin enhet.

10. Anta investeringsförslag för 2024 – 2027.

Kommunstyrelsens ansvarsområde:

2024	25 000 tkr
2025	25 000 tkr
2026	25 000 tkr
2027	25 000 tkr.

Tilläggsinvesteringar 2024	14 350 tkr
- Varav införande av nytt styr-och ledningssystem	1 200 tkr
- Varav införande av nytt lönesystem	1 650 tkr
- Varav datorer skola/IT-satsning	1 000 tkr
- Varav upprustning i samband med EPC	4 000 tkr
- Varav utemiljö skola/förskola	2 500 tkr
- Varav vägbelysning	4 000 tkr
2025–2027, satsning respektive år	9 000 tkr
- Varav utemiljö skola/förskola	5 000 tkr
- Varav vägbelysning	4 000 tkr.

Forts. § 111

Ram för investeringssatsning där separata beslut krävs av kommunfullmäktige:

2024	80 000 tkr, enligt FP.
2025	80 000 tkr, enligt FP.
2026	80 000 tkr,
2027	50 000 tkr.

11. Kommunstyrelsen ges i uppdrag att inför 2024 fördela 2024 års investeringsbudget på specifika projekt preciserade med syfte, tidsplan och investeringskalkyl.
12. Att såsom för egen skuld ingå borgen för Nordanstigs Bostäder AB:s låneförpliktelser upp till ett totalt högsta lånebelopp om 187,0 mnkr, jämte därpå löpande ränta och kostnader.
13. Att såsom för egen skuld ingå borgen för Nordanstig Vatten AB:s låneförpliktelser upp till ett totalt högsta lånebelopp om 143,5 mnkr, jämte därpå löpande ränta och kostnader.
14. Att såsom för egen skuld ingå borgen för Nordanstigs Fjärrvärme AB:s låneförpliktelser upp till ett totalt högsta lånebelopp om 10 mnkr, jämte därpå löpande ränta och kostnader.
15. Att kommunstyrelsen under år 2024 har rätt att nyupplåna dvs, öka kommunens skulder under år 2024 med totalt 356,1 mnkr.
16. Att kommunstyrelsen under år 2024 har rätt att omsätta lån, dvs låna upp de belopp motsvarande belopp på de lån som förfaller till betalning under år 2024.
17. I övrigt anta förslag till Mål och budget 2024 – 2027.
18. Kommunstyrelsen ges i uppdrag att påbörja mål- och budgetarbetet avseende 2025–2028.

19. Sammanfattning av ärendet

Ekonomienheten har sammanställt Mål och budget 2024–2027 utifrån kommunstyrelsens majoritets direktiv. Kommunfullmäktige har att ta ställning till förslaget.

Ola Wigg (S) föredrar majoritetens budgetförslag.

Eva Andersson (SD) föredrar Sverigedemokraternas budgetförslag.

Carina Ohlson (C) föredrar Centerpartiets budgetförslag.

Stefan Bergh (NoP) föredrar nordanstigspartiet.se:s budgetförslag.

Forts. § 111

20. Yrkanden

Ola Wigg (S), med stöd av Per-Ola Wadin (L), Lars Hed (M), Stefan Nybom (S) och Tor Tolander (M), yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Eva Andersson (SD) yrkar bifall till Sverigedemokraternas budgetförslag.

Carina Ohlson (C), med stöd av Petter Bykvist (V), yrkar bifall till Centerpartiets budgetförslag.

Stefan Bergh (NoP) yrkar bifall till nordanstigspartiet.se:s budgetförslag.

21. Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition på Ola Wiggs, Eva Anderssons, Carina Ohlsons och Stefan Berghs yrkande och finner Ola Wiggs yrkande antaget.

22. Beslutsunderlag

1. 16 beslutspunkter, Erik Hedlunds och Björn Hylenius tjänsteutlåtande 2023-09-05 (dok nr 138416).
2. Mål och budget 2024–2027, majoritetens förslag 2023-09-06 (dok nr 138417).
3. Mål och budget 2024–2027, Nordanstigspartiet.se:s förslag 2023-09-06 (dok nr 138421).
4. Mål och budget 2024–2027, Centerpartiets förslag 2023-09-06 (dok nr 138422).
5. Ledningsutskottets förslag 16 beslutspunkter, ledningsutskottets protokoll § 136, dok nr 136914.
6. Kommunstyrelsens förslag 16 beslutspunkter, kommunstyrelsens protokoll § 199, dok nr 139070).
7. Mål och budget 2024–2027, Sverigedemokraternas förslag 202310-11, dok nr 139014.

**NORDANSTIGS
KOMMUN**

Nordanstigs kommun

Box 56, 829 21 Bergsjö

0652-360 00

kommun@nordanstig.se

www.nordanstig.se

Nordanstig *Naturligtvis* – Här förverkligar du dina livsdrömmar